

3352, II, B, 9, 1, 8
5

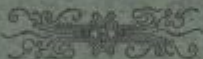
Zablistyanka

PESMI.

Zložil

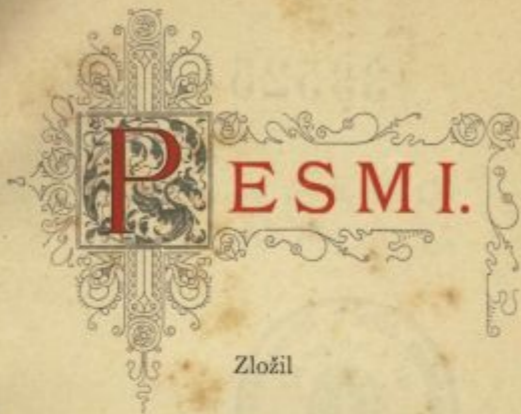
Jos. Cimperman.

V Ljubljani.

Založila knjigotržnica J. Giontinijeva.

1888.

PESMI.

Zložil

Jos. Cimperman.

Orhanov

V Ljubljani.

Založila knjigotržnica J. Giontinjeva.

1888.

II B g
33525

33525

II B g

I.

Nanizani so v knjigo listi,
Po listih pesmi raznih let:
Božeče trnje, mehki cvet,
A raslo vse je v duši isti!

Strunárjeva prošnja.

Nemo dolorem fingit in hoc casu.

Juvenal.

Prepeval naj bi sivolàs,
Potrt od teže lét:
Ne hòti Bog, okрати čas,
Da prej ostavim svét.
Mirúj, strunár ledén in pust,
Mlad vnemlji nas pojoč;
Ne ljubi pesmi hladnih ust
Mladezni ogenj vroč.

Hropí osorno zvon ubit,
Ki ljubeznivo pel,
Doklér umétalno je lit
V zvoniku visel cel:

Stok ohripelih mu glasov
Ne veselí ušes,
Preslab ne dviga klic njegov
Srcá nam do nebes.

Uboga jaz sem Tvoja stvar,
Nebeski Oče moj,
In pesmi srčne moje dar,
Gospod, ta dar je Tvoj:
Svet plamen v prsih méni vžgal,
Ki slab sem praha sin,
Veselja si mi pesem dal
In pesem bolečin.

Slabosti moje vse Ti znaš,
Oskrômno vso krepost,
Moč oslabljeno pokrepčaš,
Odpuščaš mi slabost,
Dolg zabljaš, kadar grešnik trd
Tvoj kršim zákon svét,
In v milost izpreminjaš srd,
Po krivdi moji vnét.

Da Tebe noč in dan slavím,
Ljubezni vse izvor,
Dovolj nikdar Te ne častím,
Zamán je ves napor.

In ker si brezkonечно mil,
Iskreno prošnjo čuj:
Doklér na zemlji bodem žil,
Ti méne se smiluj!

Očetovski za sléharn greh
Pokôri me ljubèč,
Le svetu naj ne pôjem v smeh,
O bivših dnéh tožèč;
Ljudíj ne gane starčev jok,
Ne miče hrípav glas:
Ne, smrt ne trgaj strun iz rok,
Donesi méni spas.

Da vroče mi krvi pretók
Zastajal bi hladan,
Da v časov méni grob globòk
Vsak up je pokopan,
Da v srci mró željé in strast,
Ljubezen mrè in črt,
Da gledal svojo bi propast:
Ne, Oče, pôšlji smrt!

Vesel umolkni, mili Bog,
Poslednji strun mi spev,
Ne tožen starčevih nadlog,
Življenja poln odmev.

In kar srcé je pelo kdáj,
Ko čil završim tek,
Če vredno, vnúkov rod poznáj,
Iz véka zvěni v vek! —

Listi ljubezni.

Die Liebe ist der Dichtung Stern,
Die Liebe ist des Lebens Kern ;
Und wer die Liebe ausgesungen,
Der hat die Ewigkeit errungen.

Friedrich Rückert.

I.

Razvneumlje ogenj mladih let,
Prešinja me novó življenje,
Mirúje srčno hrepenenje
In v zorni luči gledam svet.

Srebrno rôso pošlje noč,
In okrepcano vstaja cvetje:
Veselo v duši mêni petje
Prebuja zdaj ljubezni moč.

Našel sem devo, ne, nikdar:
Lepôta vzorna ta, miloba,
Ljubezen taka in zvestoba
Božanstvu milo diči stvar.

Kadâr ozrem se v nje okó,
Ki čista sveti v njem se duša,
Nadzemsko slast srcé okuša,
In sreči tej je pretesnó.

Kadâr poljubec vroč mi dá,
Neznana rãdost me pretresa
In selijo se mi nebesa
V prostore mojega srcá.

Zaukajóč močnó bi htel
To srečo svetu oznaniti,
A treba jo ljudem je kriti,
Saj malokdo bi me umel!

Sinoči je draga
Mi listek poslala,
Vanj z drobno ročico
Tako zapisala:
•Da nje mi nikoli
Zvestost ne omahne
In v srci ljubezen
Nikdar ne usahne,
In da jo naslaja
Največje veselje,
Če moje izpolni
Katerikrat želje. •
Pritisnil sem listek
Na srce ljubeče,
Ki v sreče obilji
Veselo trepeče!

Ne ukaj mi, duša, ne ukaj glasno,
 Nadzemske prepolna sladkosti,
 Ne misli, da bodeš zibala tako
 Vsekdar se v ljubezni radosti.

Zamaknena v čudo si ženskih čudes,
 A tega se ti ne prevzemi;
 Na svetu ni danih človeku nebes,
 Zvestost je begoča, verjemi.

Pod cvetjem marogasti krije se gad,
 Le trgaj, in vseka te v roko,
 Na plani ti cesti zazije prepad,
 Ki nádeje vgrezne globoko.

Stvar nestanovitna je žensko srcé,
 Skrivnostij ozbiljnih posoda,
 Rešiti uganjke ljubezni težké
 Biló bi se truditi škoda.

Pokaže nam blisek in skrije se spet,
 Zasveti ljubezen in vgasne,
 Človeku stemní se, bolešno prevzet
 Tolažbe ne najde si spasne.

Zatorej ne ukaj mi, duša, glasno,
Nadzemske prepolna sladkosti,
Ne misli, da bodeš zibala takó
Vsekdar se v ljubezni radósti!

Beseda tvoja mi je hladna,
 Takó nikdar ni bila prej;
 Ta izprememba ni navadna,
 In kaj zakrivil sem, povej!

Prisiljene deliš poljube,
 Kar tožno čuti mi srcé,
 Ki sreče v svesti je izgube
 Užaljeno obupujé.

Če tebi krivdo bil bi storil,
 Povedi, ljubezniva ti,
 Da bodem se za greh spokoril
 In burna duša se vmirí.

Če sem nekriv, ljubó naj sije
 Očij mi tvojih blagi žar,
 In spet srcé mi srečno žije,
 Ko v njem poléže se vihar.

Pogledal globoko sem v tvoje srcé,
 In pógled le-tá me je vstrašil,
 Izginile sanje so mēni sladké,
 Bolestno iz njih sem se vsplašil.

Najdražji ti mojemu srcu zaklad,
 Vzor mēni si bila na sveti,
 Zdaj zije med nama brezmeren prepad,
 Ki nogi ni čézenj prespeti.

Obetala mēni ljubezen zvestó,
 Poljube mi vroče dajala
 Ter lice si bóžala z nežno rokó,
 A duša je moja vriskala.

Prišél je nekdo in se záte je vnel,
 In zánj le srce ti utriplje,
 Vsa sreča, ki jaz jo užival vesel,
 Bogato zdaj njega obsiplje.

Nemirnih je dôkaj prebitih nočij,
 Njih padli so v dušo mrakovi,
 Nesrečnik še tožnejših žrtev sem dnij:
 Dan sreči se bliža njegovi.

Ti solnce preljubo, ki siješ na nas,
Za temne pobéži oblake,
Ker gledalo sreče ti moje si kras,
Ne gledi nesreče zdaj take!

Pritisnil jedenkrat sámó
 Na srce rad bi te v slovó,
 A kopernenje vse zamaň:
 Zašel je moj najlepši dan!
 Hvaležen malo sem ti bil,
 Trdobe srčne te dolžil,
 Mislé, da méni sreče raj
 Lehkò se ne pogrezne kdaj.
 Gorjé rodil ta greh je moj:
 Zločinec zdaj sem pred teboj,
 Kesam se tožen in željan
 Izbrisati sem zló skesan —
 Naj milost berem ti v očéh
 Presrečen, kakor v prvih dnéh!

Kadár je ljubezen
 Umrla srcá,
 Pozvati se znova
 V življenje ne dá.

Neplodni so vzdih
 In bridke solzé,
 Zaman se trpeče
 Užalja srcé.

In da oživela
 Ljubezen bi spet,
 Nje čarov oblasti
 Ves svit je odvzet.

Adamu iz raja
 Ni stèze nazaj:
 Le jeden pozdravi
 Življenja nas maj!

Udan sem bil ti od srcá,
 Iz zveste duše tebe ljubil,
 Zdaj čutim, da sem te izgubil,
 Nadvoje pojdeva midvá.

Beží ljubezen v srci mraz,
 In poslovila se je z náma,
 Prej, nego mislila ti sáma,
 Prej, nego mislil sem si jaz.

Besedo že dal oče tvoj,
 In pritrdílo tudi mati
 Za ženo drugemu te dati ;
 Po vodi splaval up je moj.

A tebi, kakor se mi zdí,
 Izbrani žénih je po všeči,
 Vesela sreč se bližáš sreči,
 Srcé ti zánj že plamení.

Pokojna le mu dàj rokó,
 Nikar se ne oziraj náme,
 Saj dobro vém, na svetu záme
 Veselja rože ne cvetó!

Dèkle, ná desnico mojo,
 Rano v srci grem od vas,
 Družno grem z bolestjo svojo,
 Ki je ne ozdrávi čas.

Slábo si spoznala mene,
 In odslavljaš me hladnó,
 A slabosti zagrešene
 Ne povrni ti nebó!

Naj nikdár v spomin ne hodi
 Žalostni obraz ti moj,
 Srečna z možem svojim bodi,
 Srečen žívi on s teboj!

Môči mêní ponujati
 Ni zlatnine in srebrá,
 Ali v dnéh sedanjih zlati
 Bog je le gospod svetá!

Saní so po cesti zdričale
 In njega in njo odpeljale
 Tja v cerkev pred božji oltar,
 Da združita se za vsekdar.

Pri mēni mimó so hiteli
 In svatje vriskali in peli,
 A jaz sem otiral solzé,
 Svedókinje bede skrivné.

Zvestoba, deklíška zvestoba,
 Nikdar te ne zabim do groba:
 Če *ôna* storila je to,
 Kateri verjemi še kdo?

II.

Pod kostanjem.

A Dieu mon âme,
Ma vie au roi,
Mon coeur aux dames,
L'honneur pour moi!
Les Troubadours.

I.

V svetli se lepôti
Prikazuje stvarstvo:
Pómład je prevzela
Svoje gospodarstvo.

Kôstanj, mladi kôstanj,
Hitro ozelêni,
Da hladilno senco
Delaš zopet mêni.

Kaj dejal sem, mêni?
Dva si je želiva:
Jaz in golobíca
Moja ljubezniva!

Kôstanj, v senco tvojo
 Mnogokrat sva sêla,
 Tamkaj hipe rajske,
 Zlâte preživêla.

Pod cvetnó sem streho
 Tvojo prvič ljubil,
 In svobodo srčno
 Rádosten izgubil.

V hladni senci tvoji,
 Kadar se povrne,
 Dvoje srdec znova
 Tiha sreča strne !

«Sámo nam ljubezen,
 Druzega ne pôje.»
 «Sáma je ljubezen
 Vnela srce môje.»»

«Svet gibljó človeštva
 Vzvišene ideje.»
 «Prosim vas, molčite,
 Modriján se smeje.»»

«Slabi ženski streže,
 Majhna čast poetu.»
 «Vi srcé ste dali
 Zlatemu teletu.»»

Vi, ki zgolj bogastvo
 Vzbuja vam veselje,
 Sreča vse izpolni
 Zlate vaše želje.

Vi, ki vam je slava
 Zmoter delovanja,
 V srčno radost vašo
 Svet naj vam se klanja.

Srečen jaz v objemu
 Ljubice sem svoje,
 Ona mi je slava
 In bogastvo moje!

Bistro mēni gledaš,
 Čara polno bitje,
 V srca globočino,
 V duše moje žitje.

Tvoja mi ljubezen
 Sreče luč je zorna,
 Nji se vsekdar skriva
 Toga duhomorna.

Kal za blágo v prsih
 Duh mi tvoj razvija,
 Ti si, dèkle moje,
 Živa poezija!

6.

Beli sta golobec,
Golobíca bela,
Na kostanja vejo
Lehko-gíbnó sela.

Gôrke se pomládi
Družno veselita,
Zadovoljna s sábo
Brez skrbí živita.

Kakor ptici, vama
Sreča zdaj se smeje,
Nji smijala, méni
Bode se pozneje!

Srcu vlada pôkoj,
 Srečno mi utriplje :
 Cvet kostanjev náme
 Sape dih osiplje.

Tudi v srci mojem
 Mladoletje sije :
 V njem se je razcvêla
 Roža poezije.

Kôstanj, dični venec
 Tebi že odpada,
 Roža v srci mojem
 Žêne vedno mlada !

Da slikár sem, slikal
Tvojo bi lepôto,
In kipár jo dihnil
V marmorja belôto.

Kralj zlató bi krono
Tebi děl na glavo,
Bogatin bogastvo
Trosil ti v zabavo.

Pesnik posvečujem
Tebi pesmi sáme —
Oj, ozri prijazno
Nánje se in náme!

Ko pozvâl svetove
Stvarnik iz temine,
Čas pričel je svetne
Bil se zgodovine.

Záme zgodovina
Čas je svoj pričela,
Ko ljubó si mene
Prvič ti objela.

Dní sem potlej brojil,
Mesece in leta,
In srcé še lepših
Mnogo si obeta.

Lástavice brze,
 V vas ste priletele,
 Gnézda si gradíte,
 Da bi dom imele.

Delo svoje, ptice,
 Skoro dokončate
 In z mladiči varen
 Kraj mirú imate.

Nimam jaz ga mesta,
 Šátor da postavim
 In družíci, sebi
 Miren dom pripravim.

Oh, zasúla rano
 Otca v gròb lopata,
 Smrt mi vzela zgodaj
 Drazega je brata.

Porodíca mila,
 Sestra me ljubeča,
 Ž njimi ti, golobče,
 Vsa ste moja sreča.

Mati rádot moja,
 Sestra je družíca,
 Mojemu ti srcu
 Vésčca tolažníca!

Tri goreče želje
 V dnù jaz duše nosim:
 Vsliši, Bog nebeski,
 Česar verno prosim!

Prvič: da v trpljenji
 Skala se ne ganem.
 Drugič: da resnici
 Vsekdar zvest ostanem.

Tretjič: *nje* ljubezen
 Trdno mi ohrani,
 Pòtlej prvi srečnik
 Jaz sem med zemljani!

Kôstanj v vrtu senco
 Dolgo razprostira,
 Za goró blesteča
 Solnčna luč umira.

Vmolknile so ptice,
 Sélski zvon pozvanja,
 Svetu nočni pôkoj
 Tihi mrak naznanja.

Zvezde prijaznive,
 Naglo zasvetite,
 Pevske sládke sanje,
 Dušo objemite!

Kàdar nočni pôkoj
 Blagi me objemlje,
 Náte sladka misel
 Dušo mi prevzemlje.

In ko náte mislim,
 Mi srcé trepeče,
 Polno je, prepolno
 Prej neznane sreče.

Pesem se prebuja
 Tebi na čestitev,
 Tvoji vsi dobroti
 Revna povrnitev!

Ti, srcé, prečudna
 Mèni si uganka:
 Srečno mi trepečeš
 V stráhu brez prestanka.

Kakor žívi ogenj
 Dušo misel peče:
 Da ljubezni óna
 Kdáj mi ne odreče.

Kàdar to premišljam,
 Strah srcé prešinja,
 A ko njo ugledam,
 Tožnost vsa izginja!

Najine ljubezni
Trdna je zaveza,
Naju ne razdruži
Čas ni sreče jeza.

Vtrjena s prisego
Naju ni zvestoba,
Vendar nerazločna
Žijeva do groba.

Váme ti zaupaš,
Jaz zaupam váte,
Vez je ta močnejša
Od obljube zláte.

Srčno, dèkle drágo,
 Mene se okleni,
 Nežno, belo rôko
 Krog vratú mi deni.

Glávo lépo nágni
 Sèm na prsi moje,
 Ki jih dviga hvala
 Mi ljubezni tvoje.

Skrben jaz sem váruh,
 Krepka bramba tebi,
 Saj vso svetno srečo
 Stiskam s tábo k sebi!

Róž natrgal rdečih,
 Ljubica, sem záte,
 Ko jih trgal, mislil
 Tisočkrat sem náte.

Bêri pesmi drôbne,
 Pisal sem jih záte,
 Ko jih pisal, mislil
 Tisočkrat sem náte.

Cvetja sem natrgal
 V kratko rádot záte,
 A spomin ohrani
 Pesem dolgo náte!

III.

Usèhlo cvetje.

I.

Čemú poskušal bi veselo peti,
Ker tešiti srcá mi ni mogoče;
Kaj méni zór pomládi je cvetoče,
Saj témne duše moje ne razsveti.

Ljubezen more le temò predreti,
In v pesmi, srčno slast oznanjujoče,
Izpremení lehkò nam vzdihé vroče,
Ki sámi nji je dano jih umeti.

Zamán ste, želje, strastno kopernenje:
Igrača, vètrec, moji so ti vzdihí,
In tožnost v dnéh mi témnih je družíca.

Potéče neveselo mi življenje
V samôti smrtno-dolgočasni, tihi,
Kar *ti* odšla si, draga ti dušíca!

Slikár lepôto ženski rad pretira,
 Da z živo se ne strinjajo obrisi;
 A svoji v rôdu ti podobi nisi,
 Ki gleda me iz zlatega okvira.

Tvoj svit, ki mi srcé pred njim zamira,
 Oči in ustna, toda, kaj popisi,
 Spomin ob vsem ubog na steni visi,
 Z resnico vidno slika se prepira.

In vendar hvali delo se brezmérno,
 Češ, da zvestó obraz tvoj cvetni kaže;
 Pohvalo slušam tiho jaz, nevéрно.

Kakó besede prazne svet izgublja:
 Navzlic vsi hvali mu podoba laže,
 Ker *mrtva, néma* je in ne *poljublja!*

Izlij iz srca pôtok se krvavi:
 Gradíl sem ti jezove tisočere,
 A zdaj si vskipel do najvišje mere,
 Valóv pretrudna moč mi ne ustavi.

Nekdaj sem upal, da srcé ozdravi,
 Da stene se razmaknejo stotere,
 Ki vzdignile se mi okoli vere
 V ljudi in v sé: up tudi ta odplavi!

Izvôri so veselja vsi izcrpni,
 Samó studenec sléharne bridkosti
 Nikdár nam v žilah svojih ne presiha.

Mirúj, srcé, in zberi vse kreposti,
 Da mož do pôslednjega žijem vzdihá;
 Ko pride bela smrt, molčé otrpni.

Srcé je v mêni jedna sáma rana,
 In gledam svet brez rožnega ovoja,
 Kar mi je s tábo, zláta mati moja,
 Ljubezen najsvetejša zakopana.

Siroti zdaj ljubezen je neznana,
 Pogibljem v víhri notranjega boja;
 Kje mislij rešim se obupnih roja,
 Kje duša mêni bode okrepcana?

Ti varno si bilà mi pribežišče,
 Moč pešajočo mojo ti živíla,
 Ti vzdigala si upe mi potrte.

Biló srcé je tvoje mi svetišče,
 Nahajal do mirú in tolažíla
 Vsak hip sem vánje duri jaz odprte.

Gospá mi imenitna in učena
 Bilà ti nisi, draga moja mati,
 Pridévkov teh ni móči ti dajati,
 Ker préprosta si bila kmetska žena.

A tvoja neučnó mi govorjena
 Beseda jela v srci kál je gnati,
 In tvoji so pouki blagi, zlati
 Svetí mi kakor knjig modrost nobena.

Ljubezni do ljudij me ti učila,
 Odstrla ti življenja si mi ničnost,
 Mož biti in poštn me ti prosila.

Kažóča laž, hinavstvo in sebičnost
 Dostavljati mi nisi ti zabila:
 Vračúj s pravičnostjo vsekdar krivičnost!

Bog dal je dušo mi krepkó in zdravo
 In že po mnogih bôjih, slast preblaga,
 Darila venec ti si mêni, zmaga,
 Ker zvest resnici branil sem zastavo.

Lehkò bi dvigal mnogokrat bil glavo,
 Da strl sem kakor črva v prah sovraga,
 Kjer zaplodíla se je ta nesnaga
 In kjer imá pretožno očetnjava.

A ko srcé vskipeti je hotelo
 Ponosno moje, vselej ti z blažečo
 Besedo si je umiríla, mati!

Zavráčala si me, da zgolj za srečo
 Sobratov je skrbeti moško delo,
 In ne sovražnika na tléh teptati.

Prisiljen cvet uméeljnost vrtnika
 Očém na slast izvabi v zimi hudi,
 In mnogotero se okó mu čudi,
 A mene ta lepôta káj ne mika.

V prirodi vzrasli cvet je cvetju dika,
 Dasi pazêč nikdó se ž njim ne trudi,
 Čvrstejši od prisiljenca je tudi,
 Ki skrbnost le vzdržuje ga velika.

Takóv mi cvet si v srci ti vzbudila,
 Prisiljene ljubezni ti vrtnica,
 A mraz spoznanja brž ga je zadušil.

Ne bil bi srečen, da si me ljubila,
 Prav kakor tožnega ne kažem lica,
 Kar vero v té mi pôgled v té je zrušil.

Zakaj ljubezen mi za té umira?

Ne vém, samó da res minéva, čutim,
In da se bliža konec borbam ljutim,
Ki méni vse gorjé iz njih izvira.

Bodočnost mi temotna se odpira

In stéze vánjo s trnjem se posutim;
Hrast sem bolán, ki ga z udarcem krutim
Na zémľjo skôro položí sekira.

Up bila ti moj — tvoji dim obéti

In vsi pôljubi gola so igrača;
Na smrt ljubezen méni je zbolela.

Bog žívi dolgo te v mladostnem cvéti:

Za greh svoj tebe naj ne doletela
Jednaka bi zvestobi moji plača!

Lepôta vsa, ki gledam jo pri tebi,
 Razcvita srečnejšemu se od mene,
 A ni je ure skôro zamujene,
 Da jaz te v duhu bi ne želel k sebi.

Veleval strogo srcu sem: iznebi
 Željé se nične, v srci zanečene,
 Pri *nji* ne najdeš sreče si nobene,
 Zatorej upe še mladé zagrebi.

U bogati srcé je res hotelo,
 Da trinoško zvršuje mi povelje,
 Bolesti naj še hujše bi trpelo.

A môči ni zatreti kopernenja
 In v prsih mi ljubečih vroče želje,
 Ki jedro mêni sreče je življenja.

Ponosna rast in mikalna lepôta,
 Očesi, ljubeznivi zvezdi moji,
 Sladkôst poljubov čara v družbi tvoji,
 Nad prah vzvišuje tvoja me čistôta.

Kadâr objemlje dušo mi temôta,
 Pogledaš me, vkročeni so nje boji
 In mislij tèmnih razkropé se roji,
 Pozabljena življenja je grenkôta.

Kar dobrega li v mêni, kar hvalilo
 Kdaj med ljudmi se, ti, golobče zvesto,
 Blagosti vse je tvoje to zasluga.

Znam, da je blizu mi pokoja mesto,
 A dôkler mene srčno ti ljubilo,
 Ne zmoti duše moje ženska druga.

Po tebi drévi toži se in davi
 In vzbuja méni želja tiho skrita,
 Pri tebi zopet sreče dan zasvita
 In hrepenenje moje se ustavi.

Dražestno glávo nágneš k moji glavi,
 In ko ljubezen tvoja plemenita
 Pokaže kakor solnce se očita,
 Vriskaje v méni jo srcé pozdravi.

Res, blizu sem, da me gorkó objáme
 Premehka, dékle, nežna roka znana,
 A vedno pot se daljša mi odkriva.

Pogledaj vendar, sreča, milo náme,
 Da mi zavrísne duša okrepečana
 In nepokojno to srcé počiva!

Dekletce nežno, v duši tvoji čisti
 Življenja pómlad vzbujaja vse darove,
 Ki razcveteni lepšali ti dnove
 Navzlic sovraštvu bodo in zavisti.

Ijubezen tvoja ne želi koristí,
 Prav kakor rósa, padla na cvetove;
 Otroške tvoje slušam rad smehove,
 In oj, poljubi tvoji — tisti, tisti!

Učakal, vé m, ne bodem, da razviješ
 V deviški ti cvetoči se lepóti,
 Takrat že spim v pokoja tihem kraji.

A mili Bog uslišati me hóti,
 Da še tačas na duši čista žiješ,
 Cvet sáma svež in čvrst v življenja maji.

Ponosen vzor mladenič sem ustvaril
 O ženski si zvestobi stanoviti,
 Pred svetom védel ga skrbljivo kriti,
 In vendar le sem ž njim se osleparil.

Da blisek me ošinil, grom udaril,
 Hudó je móči méni se zgoditi;
 A ko mi z vzorom bilo se ločiti,
 Obup razljučen v prsih je viharil.

Prevarjeno srcé mi omrzelo
 Za hčere Evine, ki jih visoko
 Prej v čisli je zaúpljivo imelo.

Ženstvo bežim, kar moj se iznevéril,
 Pred máno vzor ponižal v prah globoko,
 In da ne ljubim, kdo bi mi zaméрил?

Osamljen hodim po stezah življenja :
 Najdražje znance mi krijó grobovi,
 Dasi mi niso prišli stari dnovi,
 In še kipí srcé od hrepenenja.

Oddaljen pričá sem ljudíj vrvenja,
 Ki vzor jedin jim nični so bogovi,
 Ker so vseh slastij si pri njih gotovi
 In prošenj najpredrznějšíh rešenja.

Takisto človek jaz sem, tudi méni
 Budí se poželenje, da v tešilo
 Došla bi časih kaplja mi veselja.

A vzorov, ki so v duši porojéni,
 Od njih srcé ne bode se ločilo,
 Naj mi ostane želja vedno želja.

Človeške tožbe čujem, vzdihovanje,
 Solzé točiti sêstre vidim, brate,
 Pogrébce tu in tam živahne svate,
 Ki rad bi se vesel oziral nanje.

Pogléd mi takšne slike je vsakdanje
 Zatrli vse misli, upanja bogate,
 Da lépe kdàj bodočnosti še zlate
 Učakam v prid človeštvu, v srečo zanje.

Oj, pevske želje vé presládke, ljube,
 Težkó je bilo z vami se ločiti,
 Ker balo mi srcé se je izgube.

A naj življenje, kri naj jaz žrtvujem,
 Redú svetovnega izpremeniti
 Ne morem, ako noč in dan vzdihujem.

Nesrečnik sem, nesrečnik še останem
 Do meje dnj težké noséč okove,
 Rešitve ni mi upati gotove,
 Nikogar z bolečino vso ne ganem.

Iz snà moréčega po konci planem,
 Ko zòr premagal je noči strahove;
 Izgine dan, temè je strah me nove,
 In truden zjutraj spet očí si manem.

Bolestim zlahka mojim ni primere,
 In ker ni upa, méni se rešiti,
 Srcé teró bridkôbe tisočere.

A hujše náme še trpljenje pridi,
 Značaj si moški vém jaz ohraniti,
 In pôtlej dan poslednji méni vzidi.

Iz dnà srcá, iz duše vse udana,
 Do tihe, upam, ti me spremiš jáme,
 Kjer lepi čas mirú napoči záme
 In trnjeva mi bode pot končana.

Jeséni, ko pobéli drevje slana,
 Odpada listje, veje gledam sáme,
 Drevó, ki cvet posípalo je náme,
 Podoba tožna skôro ni mi znana.

Ljubezen tvoja cvétu ni jednaka,
 Podobna listju ne, ki v prah razpada,
 Drevesu ni srcé bijoče živo.

Ljubezen tebi v prsih vedno mlada
 Razcvita se in ž njo premilostivo
 Kraljica me obsiplješ siromaka.

Vsem čarom samim ženskega telesa
 Srcá ni móči méni v spóne deti,
 Besedam sládkim nehče se odpreti,
 Pogledom zapeljivim ne očesa.

Podlósti v robstvo ne dajém peresa,
 Odkar zavéden žíjem tu na sveti,
 In često že je bilo mi trpeti,
 Ker gádi se mi bréme nje ížesa.

Lepôta pridi združena z blagostjo,
 Srcé ponosu zdajci iznevéri
 Ter se udaje čarov sladki sili.

Blagóst, lepôto, vsega v polni meri
 Našél pri tebi jaz sem, duši mili,
 Ki tvoj spomin je strnen mi z mladostjo.

Želim zapéti iz srcá globine,
 Da pesem bi do néba tja zvenela,
 A prehudó že duša je trpela,
 Predolgo žgè jo plamen bolečine.

Ker silna stiska notranja ne mine
 Ter upa ni, da konec bi imela,
 Ne bode níkdar duša spet želela
 V nadsvetne dvigati se mi višine.

A kdo pravico tožiti dal mênì,
 Ljudij povsod okoli še trpečih
 Od sebe vidim léhko mnogo huje.

Dovólj tožbé o ranah je skelečih,
 Njih téšiti, ki strože so tepeni,
 Srcé naj želja ta samó dviguje.

Izginja dan in ž njim svetloba gasne,
 Mrakú mirán ovòj na zémľjo pada,
 Zmagálka néma noč krepkó prevlada
 Življenja glasni hrup do zore jasne.

Kdor z mano stopil na stezè opasne
 In vnemala ga je v bodočnost nada,
 Kadâr med cvetjem upnim vidi gada,
 Propasti bodi gôtov si počasne.

Kakó prijazno sreče je svetloba
 Sijala méni v prvih dnéh mladosti;
 Zdaj krute jo usode mrak zakriva.

A tamkaj v blagi mi tišini groba
 Srcé prevár se iznebí, bridkosti,
 Mirú tam zora vzide prijazniva.

Jesenskih róž dehtéčih je iz vrta
 Poslala nje dobrotna roka méni.
 Dragí mi cveti zdaj so prineseni,
 Ko zima pot si brez ovínkov črta.

A vladaj krog puščoba razprostrta
 Utrujeni prirodi, osamljeni,
 Veselje v sobi moji zapuščeni
 Našlò široko vrata je odprta.

Oj, naglo, vé, cvetíce, izgubite
 Lepôto in prijetno vso vonjavo,
 Ki dneve majnika nazaj mi kliče.

A še suhé svedókinje bodite
 In oznanjujte nje ljubezen pravo,
 Katera mene v lepši svet zamiče.

Pripoveduje svet o dôbi stari,
 Da mrtveci so råkve ostavljali
 In časih se ljudem prikazovali,
 Svaréči jih, branéči bližnji kvári.

Kdor bal se, da nesreča ga udari
 In sklésti upanje njegovo v kalí,
 Lehkò se je otel, ker glas mu dali
 Mrlíči, kdaj opasnost zavihari.

Iz moje se minulosti globíne
 Pogostoma dvigujejo prikazni,
 Svaréče ne, srcé samó strašéče.

Ko duh moj gleda mèdle te spomíne
 V sedanji dôbi, záme neprijazni,
 Propasti bolj še gôtov sem pretéče.

Besede mēni često, ne zameri,
 Polzé iz ust zbadljive in osorne,
 Pretresajo ti duše dnò pokorne
 In v trdni te majú do mene veri.

A najosornejših besed naperi
 Rezkóst bolesti moje neumorne,
 Nad svojega srcá jaz misli vzorne
 Oblasti nisem dal še nikateri.

Preóster sem, kar dobro vse mi znano,
 A tega ti, verjemi, nisi kriva,
 Saj bitja tvojega poznam blagôto.

Krog sebe le poglèd moj neprestano
 V srcé po kaplji strup morílen vliva,
 Ki govorjenje vse pojí z grenkôto.

Nebó v megláh, grmí, vse vprek se bliska,
 Pogubna med deževjem pada toča,
 Na polji klas, po vrtil cvet bijoča,
 Razljúčení vihár bučí in piska.

Minila je nevihte zlóbna stiska,
 Zasveti solnčna luč prijazno zročá,
 V valéh potočnih naglih se tresočá,
 In duša spet olajšana zavriska.

Omláčeno poljé, uničen v vrtil
 Ves bodi cvet, saj časih še odžene,
 Vsak dan med grómom ne víhrá dežévje.

Človeku, vpisanemu v knjigo smrti,
 Pomóči ní dobiti mu nobene,
 Drevó je, ki mu skléščno vejévje.

Opéšam skôro, truden že v pokóji
 Rad spaval bi, počil si od težave,
 Naj tudi brez čestí vojščák in slave,
 Pozabljen po junaškem vročem bóji.

Do vancev želja v prsih mi ne róji,
 Mladóst imá le takšne izkušnjave,
 A jaz je v slavo nimam vére prave,
 Preradi ničnost ji krijó ovóji.

Ne bodem tožil, kádar moč opéša
 In izpustí orožje iz desnice,
 Ki sučem je v blaginjo domovine.

Srcé morí mi žalost, ker pogréša
 Bojníkov in zaščítnikov pravice
 Obilnejšega brôja iz množine.

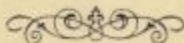

Srcé mi ne prestane hrepeneti
 Po vzorih svetlih; vzvišenih življenja,
 Četudi pódlost čéznje svoj razpenja
 Zasméha plášček, željna jih zastreti.

Lepôto v čislih pómladno imeti,
 Do tega ni ljudem, ki hrepenenja
 Prepolno je srcé jim, kdaj zamenja
 Jesen daróve s pómladnimi cveti.

Na vseh daréh jeseni hvala bodi,
 Cvet je prijeten, sad samó koristi,
 Dozôrel klas in grózd budita petje.

A slast naj vzvišenejša vse nas vodi
 Ter misli, hrepenenje naše čísti:
 Hvaležni sad, veséli glejmo cvetje!

IV.

Kristáli.

Und wenn der Mensch in seiner Qual verstummt,
Gab mir ein Gott, zu sagen wie ich leide.

Goethe.

I.

Globoko v. zémeljski naróčaj skriti
Pogledu solnčnemu ležé kristáli,
Po trudu liki mavra zasijáli
Očem so našim v nežno-bojnem sviti.

Iz pévčjega srcá se poroditi
Ni dano pesmi, tajno speči v káli,
Doklér ga s silo niso pretresáli
Viharji čustev, kojih ni krotiti.

Svetlíka se kristál, umétno brušen,
Pogledu slast, a treba dôkaj truda,
Prej nego v žarkih milih zaleskače.

In pesnik, v bôjih notranjih izkušen,
Nikdár se ne očitaj mu zamuda,
Če pesmi niso lèhke zánj igrače.

Objame naj, iskréno še pritisne
 Trpeči brat na prsi te v zvestosti,
 Družník preblagi mojih dnij mladosti
 In tihe njene sreče nepopisne!

Ko náte mislim, duša mi zavrísne
 Vstrepetajóč od tajne veselosti,
 Pozabljam vse trpljenje in bridkosti,
 V temná življenje luč svetlà mi blísne.

Kakó ljubila sva tedáj goreče,
 Kar je lepó in vzvišeno človeku,
 Kakó želega svét osrečevati!

Izginila mladost je v brzem teku,
 Srcé mirúje nama hrepeneče,
 A kaj dosegla sva? — Oj, sèn krilati!

Rad tebi samemu, prijatelj zlati,
 Vse mene žgoče bi pokazal rane
 Novejših dnij in davno že ti znane,
 Dasi jim leka, vém, ne moreš dati.

Obrúnek mnogi mogel bi spoznati
 Jedino ti, s katerim pokopane
 Mladóstne svoje nade združevane
 V grobéh prezgodnjih vidiva ležati.

Postavila sva toge spomeníke
 Na te mogile zaželéne sreče,
 Ki mogla nama ni vrhá dorasti.

Težkó po nji srcé je koperneče
 Uklónilo se časovi oblasti,
 Katera sná celó že niči slíke.

Naj bi tajila, kakor svét zahtéva,
 Oba mladeniške nesmrtné vzore,
 Naj v druge prestopila bi šatore:
 Sam *jezik* Galilejca razodéva.

Naj tudi se ponašati ne sméva,
 Da sad poplatil nama je napore,
 Naj vlada pódlost, kjer in kakor more:
 Plačilo boljše midva sebi véva.

Svet ogenj sva zanetila si v prsih,
 Ki do denašnjega ni dneva vgasnil,
 Naj tudi srdec drugih ni prešnil.

Kdo grozdja bi iskal na suhih trsih?
 Mrakóve dušne ljudstvu kdo razjasnil?
 Molčíva, sèn mladóstni je izginil!

Izginja let mladeniških bliščoba,
 Obema čas ne gleda skozi prste,
 A dôkler krôva ne povézne krste
 Nad nama smrt, ne vgasne ta svetloba.

Pot kratko le imava še do groba,
 Kjer stópiva iz bratov živih vrste;
 Mladost, poganjajóča nádej brste,
 Kakó je kratka bila tvoja doba!

Odbégne pómlad, cvet za brstom vidiš,
 Za cvetom sad se tisočér pokaže,
 Če mraz ne zamóri ga, ni vročina.

Ne jaz, in vém, takisto se ne stidiš
 Nekdanjih srčnih ti željá spomína,
 Ko nisva znala še, da sreča laže.

Kakó gorim še videti zvršenje
 Željâ vsaj nekaterih jaz in v novo,
 Mené, da nam preródilo gotovo,
 Poblážílo bi potlej se življenje!

Oj, zopet starodôbno hrepenenje:
 Zatrl bi rad, kar vidim, da surovo
 Repénci se med nami in takovo
 Razeva sóblazen, ne oblaženje!

In vendar ti se méni bi pridružil
 Izvestno zopet, akotudi zdrava
 Ni rana še izkušnje nesrečne.

Prekletstvo nanj, kdor prvi je okužil
 Srcé človeku, kômur ni zastava
 Lepôte svéta in resnice večne!

Umirati in vendar ne umreti,
 Človeku, ne tajim, pokora huda,
 A hujša je vseh dragih dnj zamuda,
 Ko delo vidiš svoje v nič bobneti.

To naju pēče, kar na božjem sveti
 Izgubila sva vero vānj in v čuda,
 Ki se godé na tebi, stara gruda,
 Odkar začelo solnce ti blesteti.

A hladno tvoje nedro vsaj pregreje
 Katerikrat nebeska luč s toplóstjo,
 Da vir življenja tebi ne zamrzne.

Midvá želela greti sva z blagóstjo
 Sobratom srca, oj, željé predrzne,
 In zdaj obema, čuj, brezum se smeje!

Imej zabavo vsak po svoji želji:
 Zlaté povzdigaj svét slavèč kumirje,
 Brezum široko prevladúj in širje,
 Razkóšnik v ničnem tópi se veselji.

Sebičnik samogóltni si postelji
 Mehkó ter v górkem, polni si mehirje
 Zijóče s suhim zlatom in hudirje
 Brzdáj peklenske s svojimi povelji:

Ti novodóbnih ne poznaš malškov,
 Bedaštvu se ne klanjaš ni nasladi,
 Izkušèn ne dehtíš po svetlih pénah.

Zvest s tábo jaz sem izmed vseh družníkov,
 Kateremu se zviti satan gadi,
 In pridi v najslepilnejših mi zménah.

Vesel resnično in iz srca biti
 Nikoli mogel nisem v družbi glasni,
 Kričéči gostje, vi ste dolgočasni,
 In láskanja ter hvale nigdar siti.

Samó s teboj utegníl še prežiti
 Najslajše hipe v rádoti bi jasni,
 Najlepše, ker nekdanji svoj prekrasni
 Svet vzôrov izkušála bi živiti.

Slast bila to bi mêní kakor cvetje
 Poslano po ročici ljubeznivi,
 Kadâr že leto na jesén premahne.

Prej nego mojih strun umolkne petje,
 Želím, da s srečo to me Bog poživi,
 Potem izvôr življenja naj usahne.

Adama, njega Bog kaznil ženico,
 Ker zmotil ja hudšč je sladkousti,
 Navzlic prepóvedi: «Adame, pusti
 Sad tega dêbla z dano ti družico!»

Na svoj pogin ljuběč tovarišico
 Bogá pozabi Samson in čeljusti
 Oslôve, ki so filistejski hrusti
 Pod njó za mnogo padali krivico.

Adama ne in Samsona junaka
 Pregrehe naju storil ni nobeden,
 A vendar sreče raj in moč izgubil.

Zadela tebe, mene siromaka
 Nezgoda ta je, ker s teboj sem ljubil,
 Do česar duh ne vzdigne se nijeden.

Nikomur v mojega srcá globino
 Pogledati ni smeti radovedno,
 Okó prijazno tvoje le je vredno
 Predirati njegovo še temino.

Ti znaš, moj vzdignil duh bi se v višino,
 Da ne uklepa ga tlačanstvo bedno,
 Ti tudi véš, da mi sladkó-besedno
 Golčánje v duše ne zvení praznino.

Na póti svojega življenja srečal
 Tovarišev sem dôkaj razven tebe,
 In zdaj lahko na prste vse prebrójim.

Trpljenja malokdo mi ni povečal,
 A mnogi hôtel, da me v prah zagrebe;
 O *tvoji* le poštenosti ne dvójim.

Ustaviti ni mōči mi koraka
 Na cesti v dnéh mladóstnih poiskani,
 A ti, prijatelj, njemu zvest ostani,
 Doklér družník tvoj smrti ne pričaka.

Že zarja se večérnega oblaka
 Očem leskače na zapadni strani:
 Da pominéva ròk svetlōbi dani
 Rastócih nōčnih sénc oznanja vsaka.

Nebó ti vračaj, brat po duhu mēni
 In srci, ker me spremljaš nesebičen,
 Ne lakomen besede moje hvale.

V spomin, da mož se najde še pravičen,
 Prijatelj blag nam v dôbi ohlajēni,
 Ohrani, prosim, *prve* ti «Kristále».

Dr. R. J. Razlagu.

Tam v lepi zemlji štajerski zelêni
 Stojí mogila, malokomu znana,
 Krijóč pepel najblažjega Slovana,
 Ki redko so vrstnski mu rojêni.

Ta grob je *dvakrat* svéta gruda mêni,
 Ker hraniti v naróčaji odbrana
 Po duhu in po srci velikana,
 Mučénca stvári naši je poštêni.

Mirán pod cvetnim hribcem vsaj počiva
 Junak-boritelj, blagi náš učitelj,
 Ker v svetu pôkoj ni mu bil usojen.

Ljubezen jači me do *njega* živa,
 Ki *prave* je prosvete bil širitelj,
 Da ne opesham sam s seboj razdvojen.

Med nami vroče ti, pokojnik vzorni,
 Duhá buditi želel si kreposti,
 Zavédnosti in delavne blagosti,
 A bili slábo tebi smo pokorni.

Nam žrtvovál svoj trud si neumorni,
 Zahvala zánj so bile ti grenkosti,
 Klevèt, zavíst je níščetne podlosti,
 Nasprotujóče v zlôbnosti úporni.

Nesrečni mož, prevréd so te poslala
 Nébesa méd-nas, da bi národ spasil
 Po tvojih ukih sam se in povzdignil.

Pušíc trovánih mnoga prisvrčala
 V srce ti čísto, in brezum je mignil,
 Da vzdih bi tvoj sovraštva krik preglasil.

Moštvó pogiblje v naših dnéh na sveti,
 Značaji bodo skoraj bele vrane,
 Zatorej njemu čast, kdor se ne gane,
 Ko viher bôjni čuje prihrumeti!

Stal ti si v borbah skala, ki podreti
 Želé močí jo zlôbe razbrzdane,
 A vsem protíva mnogo let ostane,
 Prej nego času móči jo razmleti.

Let dôkaj si za sveto domovino
 Meč óstri sukal svoj duhá in kópje
 Precěj je tvoje vrglo rokovnikov.

A da si jih podiral kakor snópje,
 Da sam nesrečno spasil si očino,
 Zlogólkih nisi vbrasil se jezikov.

Žrtvúj srcé najblažje, čas in glavo,
 Vspodbújaj, úči, vnemlji, téši brate,
 Poníglavci razgnévljeni so nate
 In se pod tvojo ne zberó zastavo.

Zaléga se modrásja skrije v travo,
 Ko prideš blizu, zvižgajóč se vate
 Zažene gnéča te strupnó-zobate
 Golázni, ker ji motiš nje zabavo.

Ti želel si, da kaži plemenito
 Slovensko naše ljudstvo se povsodi,
 Nihčè zdaj pregorák ni zdaj premrzal.

Modrásji, ti sovražnik njih svobodi,
 Očito v té so sikali in skrito,
 Zdaj v tvojih svojcev vrsti zije — vrzel.

Bojník bil ti, služèč samó resnici,
 In čémur nas učil si, kar govoril
 Vresniči se, ko lepši dan zazoril
 Po božji večni bode nam pravici.

Somišljencev je tvojih to peščici
 Takisto znano, čas jim ni umoril
 Srčnosti, naj se tudi je priboril
 Prosveti pot na *ozki* le stezici.

Zató nasprotnikov hudobnost dñhti,
 Na pot nam kámenje zapreke váli,
 Mi se ne strášimo vse njene zlôbe.

Za svéto stvar orožje vsákdo víhti,
 Kar nas je, da zvestí smo ji ostali,
 In kakor dim razbégne moč hudôbe.

Kdor poštenjakov tvoje nesebično
 Poznàl je delo rôdu na prosveto,
 Ljubezen tvojo za vse dobro vneto,
 Iz srca vsak spoštuje te resnično.

Sovražil ti hinavstvo dvojezično
 In domoljubnost ótlo, prenapeto,
 A za namero blágo si pričeto
 Zaščitnik stal, podpornik nepremično.

Svet ne, ljubezen vérne je soproge
 Postavila ti spomeník na mesti,
 Kjer si slovó prevaram dal in nadam.

A jaz, *učitelj* moj, *prijatelj* zvesti,
 V spomin zahvale in globoke toge
 Ta venec pesmij na tvoj grob pokladam.

Simonu Gregorčiču.

In tormentis — ad memoriam.

Oblačen in mrzêč je dan bil v zimi,
 Temôtna, pusta, mrzla moja duša,
 Ki jo bridkostij vseh oblast preskuša,
 In ki brez zmage se vojskuje ž njimi.

Kar čujem pozdravilo: «Bog te vsprimi!»
 Uhó strmé pristrčni glas poslušá,
 In zdajcí mine led, temâ in suša,
 Stotéro v prsih nádej se izcimi.

Spet upam, da resnica ne pogine,
 Naj tudi sila jo ležâ zatira,
 Pristojnega ji ne odkaže mesta.

Zlajšujejo mi srčne bolečine,
 Vpokojen duh v bodočnost se ozira,
 Odkar privêla *tebe* k mêni cesta.

Slabostij mnogih stidim se nad sabo,
 Te ne, da kdàj ljudem bi se dobrikal
 In kota v glavi svoji vsa pretikal,
 Kje spí beseda láskanju za rabo.

A glej, spoštljivo klanjam se pred tabo,
 In da me čuje rod, glasno bi vsklikal:
 Značaj si, ako bi moštvo zanikal,
 Ves svet podmétal voljo tebi slabo!

Ti *mož* si, blágo v nádriji utriplje,
 Trpéč srcé se tvoje nam žrtvuje,
 Samó nesrečno teši nas, povzdiga.

In kakor pómlad rožni cvet razsiplje,
 Da naše se okó nad njim raduje:
 Takó nam dušo tvoja pesem vžiga.

Zamaknen tvojih strun poslušam glase,
 Opajajoče dušo mi s sladkostjo,
 Z veseljem nepopisnim in s krepostjo,
 In spet srčnost za boj v življenji rase.

Ne mislim še, da kaj priboril zase,
 Človeštvu le pomogel rad z blagostjo
 In spravo s svojo sklenil bi dolžnostjo,
 Da óstre sodbe ne prizôvem nase.

Da, kàdar v tihem grobu že počivam,
 Glasnó in sramotílno svet ne sodi:
 Ta bil zagrébel je talente svoje.

Da, ako jaz dnij lepših ne uživam,
 Uglajam vsaj zanamcem pot k svobodi,
 In zárod tebi naj zahvalo poje.

Podoba tvoja, v déžel razposlana,
 Ljudem iz dalje kaže te po lici,
 Pri sebi sem te videl jaz v resnici,
 Vesel, da sreča ta mi bila dana.

Besede tvoje bile duši mana,
 Odprla se je tvoji govorici,
 Kot rôsi nédro se odprè cvetici,
 Da čvrsta zopet vstane okreščana.

Ko tvoja mêni je stiskala rôko,
 Srcé sladkó je čustvo pretresalo,
 Da ti spoznavaš me na pravi poti.

Dosegel si med nami čast visôko,
 In jaz primerjan s tábo sem le malo,
 A zdaj me v delu mojem nič ne moti.

Zaslužen s pismi zlatega peresa
 Tvoj venec je, kateri spléla slava,
Saj pesmi tvoje moč ustvarja zdrava,
 Ki tebi v prsi vlila jo nebesa.

Svet srca ti odpira in ušesa,
 Posiplje s cvetjem te in obožava,
 A majhen bròj le tebe *prav* spoznava,
 Ozira zvest se náte brez slovesa.

Zató radujem se, da *sam* uvérjen
 O ničnosti si hvale vse in slave,
 Da glas nje trómbe ni srcá ti zmotil.

Da tvojim nogam je naravnost mérjen
 Korak iz práha tja v svetlé višave
 Po stèzi, ki se nánjo si napotil.

Doslěj po glatkem te je vĕla sreĉa,
 Bog hŏtel, da od tebe se ne gane,
 Do hipov vĕrna pŏslednjih ostane,
 Svoj blagoslov na tĕme ti roseĉa!

In ĉe umakne jutri se bežeĉa,
 Zavidnost bleđa nĕte s srdom plane,
 Će seka meĉ sovraštva tebi rane:
 Takrat ne plaši naj te strast besneĉa.

Krvĭ nalŏĉe kdĕj se žejna tigra,
 Hijeno gladno plen krvĕvi pase,
 Sovraštvu mŏĉi ni napĕsti glada.

Živŏt sovraŕnosti je ŕaloigra,
 In ĉastne zmage lovor njemu rase,
 Kdor pade *moŕ*, kadĕr zavesa pada.

Najrajši ljudstvo stavi spomenike
 Možém, ki slábo jih živé poznalo
 Ter s kamenjem nevédno je lučalo,
 A čast mrtví so mu, ponòs in dike.

Nad kamen kamen — težke in velike:
 Kaj ni dovolj jih na živoče palo?
 Čemú li mrtvih bi se ljudstvo balo
 In vence vilo jim od lovorike?

Mučénc, gróbnega vesel pokoja,
 Ne vstane vam, in krivde vaše, znajte,
 Slavljenje licemérsko ne zmanjšuje.

Z gubámi toge črnega ovoja
 Dolgá zakrivati ne izkušajte,
 Ki spomenik ga svétu oznanjuje!

Cenéno slavo danes je imeti,
 Ki nje v dežel jo trobijo piskarji,
 Da vzvišani stojé po nji šušmarji,
 Doklér jih luč resnice ne obsveti.

Umeteljnosti ni lehkò predreti
 Meglè duhóv, malškov njih oltarji
 Blesté se v hitro-bežne slave zarji,
 In trudno ljudstvo ni jim hvale peti.

Umeteljnik po milosti nam božji
 Pogostoma neznán živí med rodóm,
 A pride čas, da ljudstvo ga spoznava.

Umakne laž resnici se v orožji,
 In kdor pred vsakim ne klečí gospodom,
 Nesmrtnosti mu venec hrani slava.

Umeteljnik, poslanstvu néba zvesti,
 Obrazi, kar mu genij svoj veleva,
 Kar duhu njega jasno razodeva:
 Čestímo ga možá na svojem mesti.

Po véliki ne stopa nikdar cesti,
 Tam sebi v prid usiljenec hojeva,
 Bedák bedákom pôlžjo kri ogreva,
 Vedóč, da lépe bode žel obresti.

Nebéski ôgenj v prsih izogiblje
 Umeteljnik sleparjenja se greha,
 Ponosen milujé brezum prezira.

Naj trda mačeha ga sreča ziblje,
 Njegov je délež mu grohót zasmeha:
 On vzoru žije, njemu zvest umira.

Vse véruje srcé ljubezni vroče,
 Igraje si zapreke brán podira;
 Kadàr iz vrelca pravega izvira
 Oklépati je z lanci ni mogoče.

Prestvárja púšče v vrte nam cvetoče,
 Ob slame bil zaupno se opira,
 In ko že nádej pòslednja umira,
 Želé oteti sòlze jo pekoče.

Dosezi, kar je možno ti doseči,
 Kozarec vse slastí do dnà izprazni:
 Srcé ne bode srečno mirovalo.

Sam tá govôri o ljubezni sreči,
 Kdor *čist* je gledal njen obraz prijazni,
 Ko milo nje okó mu je sijalo.

Ljubezen moja slápu ni jednaka,
 Bobnečemu iz strme visočine:
 Studenec miren srčne je globine,
 Šumèč tihòtno se po nji pretaka.

Ples vidiš v njem temotnega oblaka,
 Svetlà od solnčnih isker je zlatine,
 Od ognja zvezd in mésečne srebrine
 Valóv pohlevnih njega kaplja vsaka.

In ako jasno se nebó nasmiha
 V njegovi strugi, kaj na dnu spoznala
 Obrnena poglede bodeš vanje?

Obličje *svoje*, ki do smrti vzdihá
 Milôba njega bode mi sijala,
 Zlateča dneve in sladeča sanje.

Ženstvo je naših dnj na slabem glasi,
 Da, kdor je ljubiš, njemu si igrača,
 Kdor mu zaupa, greh s kesanjem plača
 In siromak zasmeha se ne spasi.

Res, naglo ženska se nakratkočasi,
Možá bi rada, ne samó glumača,
 Nestalnega in sladkega laskača,
 Ležnika besedij, katere kvasi.

Kdor ljubil sam za *šalo* Eve hčere,
 A rôke ni, *srca* le njih je želel,
 Kaj streljaš nánje srca zabavljice?

Slabosti naj imele bi stotere,
 Slušale so, kar *uma* glas jim velel,
 In lèhko njemu se smijó — ženice!

Prijatelj moj, ker tebe že in mene
 Sebična ženska jedna prekanila,
 Nikari, da bi jezna vse dolžila,
 Saj tudi Bog ustvaril je poštene.

Se vé, za óglom najti ni nobene:
 Čemú oba najprvo sva ljubila,
 Ki najine oči je ulovila
 Željné, s krasôte svitom oslepljene?

Demánta ne iščímo po krtini,
 Ne golobíc, kjer dróbnična je stája,
 Po zélnikih alóa ne cvetéva.

Zahvalo srčno védiva «jedini»,
 Da ustna druga nje poljub oslája,
 In da ob drugem nádriji slonéva!

Klevétnik žensko čast naj mêni skvrnil,
 Odkár s teboj me zdrúžila je sreča,
 Predraga moja deklica ljubeča,
 Kakó bi hitro ga izpreobrnil!

Kar ogenj vanje pôgled tvoj zatrnil,
 Vzbudila se ljubezen plameneča
 V srcá globini vžaljenega speča,
 Nov svet je čarovit se mi odgrnil.

Spoznal sem ženskega srcá blagosti,
 Spoznal njih dušne sile čudotvorne,
 Spoznal, da bajka ni zvestôba ženska.

Podoba tvoja v gloriji čistosti
 Ljubezni mêni je podoba vzorne,
 Ki ne zastrè je vsa temà peklena.

Ljudjé v železnem kurniku medveda
 In gledat hodijo, poslušat leva,
 Kakó rohní zverine kralj in — zeva,
 Renččč kožuhar pleše, léga, seda.

Komú je glédalcev na misli beda,
 Katero gladna in tepena reva
 Pogledujé srdita razodeva
 In trudna vednega trpinstva reda?

Takóv nesrečnik jaz sem v ječi svoji,
 In vánjo le prečesto radoveden
 Očí, ušesa pásti svet se trudi.

A redko razven *tebe* duši moji
 Tešila kdo prinaša, gôsta beden
 Jetnik naj kratkočasim, da se čudi!

Očém prijetno vezati cvetice
 Umeje samodélske roka tvoja,
 Po volji tvoji sléharna se boja
 Ukusno druží med tovarišice.

Vendár še lepše nego te sestrice,
 Naj tudi krasna vsaka njih je broja,
 Čudèč se čudom duša gleda moja
 Sajene v tvojega srcá gredice.

Predobro vém, da teh cvetic nobena
 V bohôtmi svoji ne vscvetè lepôti
 Življenju mojemu na stalno srečo.

A hvala bodi tebi izrečena,
 Ker vsaj za hipe v tožni mi samôti
 Trpljenja mojega razsvitljaš ječo.

Človeštvu vsemogočna vladarica,
 Ljubezen, ti srcé očisti méni,
 Iz njega tožnost, jezo mi prežéni
 In sáma vladaj mila mu kraljica!

Kadár strupena rani je pušica,
 Zdravilnega mazila nánjo dèni
 In strupa móči rano ti zaklèni,
 Vsevéšča ti usmiljena zdravnica!

Doklér živim, nikdár me ne ostavi,
 Če kdáj v srcé temà obupa sili,
 Svetlobe tvoje žarek jo razblísni!

In ko rešnica mene smrt pozdravi
 Ter svit jim nje ovoji bodo skrili,
 Oči prijazno trudne mi zatísni!

Zašlo je solnce, zvon večérni pôje,
 Utrujen glas njegov vesel pozdravlja
 In delo dnevno delavec ostavlja,
 Da gre v počitka domovánje svôje.

Vojščák, prebivši ljute, vroče bôje,
 Ko zmage in mirú se god preslavlja
 In národu blaginja ustanavlja,
 Spet ne želí si med sovražne rôje.

Trpín, utrujen od težave dela,
 Vojščák sem jaz po mnogih trdih bojih:
 Strun vtihni glas, meč, vísi, kópje, slôni!

Če ni zastonj jim struna moja pela,
 Če bil srčán bojniík sem bratov svojih,
 Večérni zvon, počitek mi zazvôni! —

Besedam samim sveti domovini
 Pomágati nikdár ne bode móči,
 Neplodnih sólz o bédi nje ne tóči
 In ne vzdihuj nihčè, da spí v temini.

Ljubezni žívi ogenj nas prešíni
 Ter z delavnostjo vsakdo se poróči,
 Takisto po duševni dolgi nôči
 Prosvete vzide jasni dan očini.

Dejanje našo rodoljubnost kaži,
 Naj tudi nam za žrtve in napòre
 Učakati veselja še ne bóde.

Osrečujoča misel nas tolaži,
 Da čas vresniči vnukom naše vzore
 In med sloveče dvigne jih naróde.

Usoda stara nam in vsak hip nova:

Za možem mož in ž njim za nado nada
V temno kraljevstvo smrtno se poklada,
Ki tajnostno združuje dva svetova.

O komer tožba zdaj velja takova,

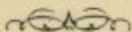
Na kogar prah za solzo solza pada,
Bolj kakor bron in marmorja gramada
Slave nesmrtna dela ga njegova.

Kako se zove mož, po smrti vplenjen,

Ki rod spomina mu od pismen zlatih
Nikdar iz knjige slave ne izbriše?

List gore naše je, zaslužno cenjen,

Pri bližnjih ljubljen in pri daljnih bratih:
Erjavec Fran ime se njega piše!

V.

Ivéri.

Veséli se, čislan v svojem rôdi,
Samó ne kaži se previsok,
A bós takisto nikoli ne hôdi
Ter brez skriljáka in golorok!
In znaj, če dosléj na življenja cesti
Korak je bil srečen tebi in skok,
Prej, nego na zaželenem si mesti,
Pogóltne lehkò te rúpnik globok!

Kdor jezen s pušico v srcé te vstrelil,
Ne misli, da bi ljubèč je zacelil.
A naj bi tudi ti rano zacelil,
Kdo vé, če zopet ne bi te vstrelil?

Sovražniku svojemu se ne skrivaj,
Takisto na méč mi ga ne pozívaj,
A kàdar on se náte zažene,
Nikoli plah se mu ne udáj,
Ne, brez strahú tačas ti veljáj:
Jaz tebe ali ti mene!

Bojníka imamo takšnega v čisli,
Ki dobro prej devetkrat premisli:
Vojskó pričenjám — s *kom* in za *kaj*?
Le takšen pride zmagalec nazaj!

Oseba ti *nič*, vse *sáma* stvar
Pri vsakem je bóji naj vsekdar;
Osebnost, kjer ta pomaga v bóji,
O stvári *poštení* tamkaj dvóji!

Prijetno življenje, kjer vlada mir,
Peklenško trpínstvo, koder prepír;
A mnogi junak že zgruzil se mrtev
Za níčevno stvar predrága je žrtev.

Skován je méč, da življenje ti brani,
A rajši v nóžnici miren ostani!

Kdor mnogo junaški orožje vihtil,
Srčnósti priznanje mu lôvor je bil;
A mnogi junakov spí nepoznán
In brez lovorske v grób deján.

Čestit si nam, lôvor bojniške slave,
A ljubimo oljko mirú in sprave!

Da vsi so ljudjé na svéti pošténi,
Biló bi dobro tebi in méni.

✽

In vendar sovražiti ni rokovníka:
Če pôšten značaj mi ž njim primerjaš,
O pravi se njega ceni uverjaš:
Na tèmnem je dnù svetlejša slíka!

✽

Ko zebe te v zimi, zapíraj duri,
Če ímaš kuríva, peč zakuri,
A za panjáče skrbi po leti,
Da bode móči v zimi se greti.

✽

Pri pēči naj bi v leti se gréli,
Dejal bi nam svét, da smo zblaznéli,
A kdor po zimi se stisne k pēči,
Da je neúmnik, kdo li sme rēči?

✽

Kadàr strahú ni mišjega v hiši,
Slobode slast uživajo miši;
Ko vrne se, družba skóčna obstane,
Zbojí se za kóžo, v zavetje plane.

✽

Takó se nam smrtnim godí sinóvom,
Različnim smo v óblast dani strahóvom:
Če žalim Bogá, strah me je hudíča,
Naj v zákon dregnem, bojím se biríča!

✽

Da rod je človeški brez strahú,
Imeli še mènj kakor zdaj bi mirú,
Prej nego leto minilo in dan
Izginil bi s svéta nam pregnan.

Pred sábo zláto vince v kozarcih
Sedeli smo mladci pri modrih starcih.
Veselo je kaplja vinska tekla,
Beseda se mnoga ozbiljna rekla.

Očák spoštovan je v našem sêli
Dejal s kazalcem na resnem čêli:
«Mladína, prehitro pota meriš,
Potem opešana se izneveriš,
Nekdáj polóžneje smo hodili,
A vendar nismo póslednji bili,
Nekdáj smo v lepši delali zlogi,
Trudêč na prid se očini ubogi,
Če bode napór mu koristi donašal,
O tem nobeden ni delavcev vprašal,
Takó pridóbili smo to malo,
Kar vašim je rôkam v skrb se dalo!»

Resnične besede, mož čestiti,
Prenagel je časih nam korak,
In prvi bil najrajši bi vsak,
Dasi ni môči vsakomu biti.

A znajte, kakor je nekđaj vas,
Ljubezen očinska prešinja nas,
In zmotra kateri brat ne dosézi,
Med potom omagaj ter v senco lézi,
Saj mnogo drugih do zadnjega dné
Posveti dômu rokó in srcé,
Ki sta mu neznana sebičnost in strast
In delo za rod je najvišja slast!

Kjer niso ljudjé te v družbo pozvali,
Ne upaj, da bi ti čast dajali;
A kjer si dobro vsprejet bil, védi,
Predolgo tamkaj nikdár ne sédi.

Zagrnil je svét se v nôčne temine,
Skrivàj sfrfrá netopir iz otlina;
Očito dvigne o belem dnevi
Visoko v oblake se ôrel kraljevi.

Dejanje naše vsekdár plemenito
In vsemu naj svetu je očito,
Ogibljimo se ovinkov povsodi:
Poštenost po cesti *plani* hodi!

Če s praznima k njim ne prideš rokáma,
Prisrčno te bodo ljudjé vsprejeli,
A da sicer si prijaznost sáma,
Prihoda so tvojega mènj veseli.

Naj sveti Miklavž vse tajne želje
Uslišati hoče deci v veselje,
Oj, koliko móžu svetemu posla!
Lehkò raztovóri močnega osla
Pred sléharno hišo, in dečki, dekletca,
Ne véem, da vsi hvalili bi svetca.

Odrásteni boljši nismo ljudjé:
Željâ preširnih je polno srcé;
A naj nam sreča vse izpolnila,
Zahvale malo od nas bi dobila.

Prijatelj, življenja se modro veselí,
Samó od svetá premnogo ne želí,
Doklèr ti sijejo dnevi mladósti,
Telesne in dušne véžbaj krepósti,
Kadàr nezgoda krog tebe vihari,
Obupu se ne udajaj nikari,
Pozorno uke mi slušaj modrákov,
A skrbno se čuvaj lisíc in lisjákov,
Služabnik odločen ostani resnici
Ter klanjaj se brez upora pravici:
V srcé si zapiši te svéte moje
In léhko sem pôrok ti sreče tvoje!

Čemú je kresílo? — Da ognja si vkrešeš.
In têsla čemú? Ž njo deblo otešeš.

Bedák, če s kresílom deblo tesal,
In s têslo ogenj za lulo bi kresal!

Kdor v roki srcé med ljúdi nosil
Ter njega ranam zdravila bi prosil,
Oj, čudo, če se mu kdáj posreči
Dobiti leka bolesti ščemeči!

Ko upanje v srečnejše dni upada,
In dušo razjeda ti strup gorjá,
Ponosno, junaški trpi in mólči,
O težkih poskušnjah usode ne gólči,
Da trd je, ne dólži grešno Bogá,
Ki v brezkončni modrósti nam vlada.
Sam dvigni se in rad ti pomaga,
Ne upaj v svét, ne pozívlji vraga!

Za grehe, ki védel jih tajno storiti,
Molcé ti spokornemu je zadostiti.

Minilo je leto — jesenske cvetlice
Povešajo klaverno vele glavíce,
Dejal bi, da sanja se jim o smrti,
O mrzlem sneženem mrtvaškem prti,
O silnih viharjev zimskih resni
Srcé stresujoči nagróbni pesni.

Človeku brzo izginja mladost,
Z mladostjo življenje in ž njim krepost,
In ko prihajajo stara léta,
Spominja smrtnikov vsak nas dan,
Da skoro se ločiti nam je od sveta
In léči utrujenim v grób teman.

*

V svetišči svojega íma srcá
Med nami živega vsak malika,
In ko mu óstri ga svét spozná,
Zbojí zeló se tega sodnika.
Najrajši bi potem ga razbil,
Če ne, vsaj sveta očém zakril.

*

A kaj, četudi malika razbiješ?
Pomlájen krepkejši se oživí.
Kaj, ako očém svetá ga zakriješ?
Saj vedno zastrt v svetišči stoji!

*

Za leto novó in Silvestrov dan
Trpljenja, toge nam dél je odbran,
In vendar prosják in bogatec želíta,
Da mnogo, mnogo let še živíta.

*

Pomládi večéri — vonjivo cvetje —
Prijetne sápnice — slavčje petje —

Da čujem o vas samó,
Utriplje srcé mi glasno;
Ko vrača pomlád se, vesel bi zavrisnil,
Nje prvi cvet na srcé pritisnil!

In vi, dolgočasni zimski večéri,
Kakó mi težite duh in srcé!
Stoj! — Res beróč le dremljem in kímam,
A vendar hvalo dati vam ímam:
Ker vaše níkdar ni konca vrsté,
Snoví vsaj nóvi ste dali ivéri!

Kar Eve je slabih otrók nas pod nébom,
Prosjáka ob cesti, v grádu gospoda
Usmrti zdajci léhko nezgoda,
A huje, nego telesno umreti,
Sam sebe dušno je preživeti!
Zató se dušne le smrti bojím,
In prosim Bogá ter vroče želím,
Da sam bi za svojim ne šel pogrébom!

Hej, brž na mizo mesó in juha,
In pêta maslénega belega kruha,
Prikaži okusna se karbonata,
In ž njo vabljiva salata,
Veselje želodcu, slast za nós,
Pozdravljam te srčno, ljuba gós,

Kakó lepó so cvrta piščéta,
Prijazno se smeje glava teléta,
Po všeči ste mi klobase meséne,
Potvíce ne sovražim medéne,
In ker jedino v njem je resníca,
Iz kleti najboljšega vina lodríca:
Da mi, prijatelj, ne jeli in pili,
Kakó bi domovini služili?!

Vse res, ko Bog je človeka ustvaril,
Želodec mu tudi je zdrav podaril,
Ki vsak dan zahteva svoje hrane
In hvala ga najlepša ne gane.

A kdor na sámi želodec misli,
Očina draga, ti nisi mu v čisli,
Oj, ti si njemu le mólzna krava,
Dobiček je géslo, ne tvoja slava!

Črvíči, ne sladka vonjava cvetja
Hranjévajo mojstra ptičjega petja,
A sram ga bodi, kdor pôšten se kaže
Ter domoljubje hlíni in laže,
Kdor trobi z rojaki v jeden rog,
Ker samopašnost je njemu bog!

Duhovnik o službi žívi oltarja,
Peró pozvanega hrani pisarja,

Beseda možá, ki v bučánji viharja
Sovražnega pravdo rodú poudarja,
A zaničujmo iz srca sleparja,
Ki rôdu v kvaro sebično se vkvarja,
Slepílca, ki «vero, dom in cesarja»
Imá za ščit, da išče denarja!

Le gódi, hitroprsti mi godec,
Križávec v plačilo, ná, svetel,
A ti, krčmár, skrbi za želodec
Ter pridno tóči do vrha bokal,
Saj mnogi še v kleti imaš sodec,
Obilo je vina Bog nam dal,
In jaz, ko zakonski nosim povodec,
Ne bodem plešóč, pijóč se smijal!

Kmetič živahnega konja loví,
Da blizu pride, mu ovsá molí,
Kadár ga v róko dobode kmetič,
Po stégnih, po rébrih zvížga bič.

Mladenič, vesel lepôte cvéta,
Izvoljenki hribe, dolí obéta,
In često mislita óni in óna,
Da res je igrača zakonska spóna.

Prenaglo se družijo radi ljudjé,
Brez pravega čustva težke dolžnosti,
A naglo jim sanje rožne miné,
Skrbí se oglasijo in bridkósti.
Ugasne vsa vroča ljubezen,
In drug je na drugega jezen.

Kjer tožno prazna sta hram in kašča,
A kruha željnih po mnogo je úst,
Družina praznuje o binkóštih púst
In često iz jasnega treska,
Glumišče brezplačno íma soseska,
Vse gleda srepó
In vse je hudó,
Nevesta in sin, in tast in tašča!

Ijubezen — bolezen: slabó se ríma,
A zmisel med sabo dober íma:
Zaljubljenec vsékdar je malo bolán
Kristjanski ali mahomedán.

Slovenka zala mi ne zaméri,
Nikdó rojakov ne bodi jezen,
Ker v tej in óni sedaj ivéri
Spominjam se tebe, mogočna ljubezen!
Saj človek táji ali ne táji,
Vesel te vsak je v življenja bil máji,

Solzó še véli stavec otrne,
Ko cvétne dôbe zástor odgrne,
In ko se prikaže mu daleč v svetlósti
Ljubezen prva srečne mladostí!

*

Čemú bi nehvaležen tajil,
Kar človek je s čistim srcem užil?
A mož, ki viharna ga vžigala strast,
Ne vé, kaj ljubezni blažeča je slast.
Naj tudi z ljubeznijo strast je v dotiki,
Med sábo sta vendar silno razliki.

*

Ljubezen vesoljnemu stvarstvu vlada
In svét vzdržuje, da ne razpada,
Ljubezen srcu srcé pridruži,
Da drugo drugemu žije in služi,
Ljubezen kalí blagostí razvija,
Ljubezen najvišja je poezija!

*

A bój strastí se zmije strupene,
Gorjé, če duše se tvoje oklene:
Kar dôbrega, čistega v nji živí,
Peklenski nje díh smoděč umorí,
Preganja nje te pogubna oblast,
Doklèr ne ugrezneš se v propast.

*

«Nikoli mi ženska glave ne zmela,
Na pot bi nikdár me slab ne zavela,»
Ošabno-vesel se smeješ.
Poslušaj: z ognjem drzán se ne šali,
Sicer te lèhko na smrt opali,
Menéčega, da se greješ.

Prijazen ženski v vsem in povsodi,
Kjerkoli in možno z veseljem bodi,
A láskavih cvétnih ust poljubi,
O njih mi pameti ne izgubi,
Če ženski udan prehlapski služiš,
Značaj si moški ves pomehkužiš,
Saj David in Salomon, Samson stali
Trdneje od nas, in vendar so pali.

Mehkužnik razkošni se ves pobabi
Dolžnostij do sebe in svojcev zabi.
V možéh imé se njegovo izbriši,
Sramôtno knjigi zénščakov vpiši!

Ko mēni ljubezni je dan zazoril,
«Predragi» svojí sem srečen govoril:
«Srcé si mojega ti srcá,
In solnce moje življenja,
Ti sládkega vzór mi hrepenenja,
Veselje tožnega ti duhá!

Predôbro vém, temôtne mi dni
Z ljubeznijo zlatila bi ti,
Najlepša deklét si, najblažja,
Zató izmed vseh mi najdražja!»
In ko deklétce rokó mi stisnilo,
Osréčeno srcé je zavrnilo!

Kakó bi tačas ne bil vesel,
Saj v žensko zvestobo sem verjel.
Sedaj, ko ženska zvestóst obeta,
Vso dušo mēni mraz izpreleta,
In klonim se nizko ter govorim:
«Iz srca ti sreče, dēkle, želim,
Samó pri meni je iščeš zamán!
Nikari ne stráši beseda te grozna,
Ljubezen je tvoja záme prepozna,
Le idiva mirna vsak v svojo strán!»

Ljubezen prva hitro izgíne,
A pri slovési delj spomíne:
Dehtéče rože, kopríve žgoče,
Nadzemeljsko slast in sólze vroče!

Prepozna ljubezen? — Ne, reci pozna,
Prepozna vendar, verjēmi, ni!
Brez nje življenje muka je grozna,
Vesel oberóč jo objemi ti!

Odprí človeštva knjigo in beri:
Ljubezen žije, kar svét stojí,
Nič upa vánjo ti ne poderi,
Naj tudi rana stara skelí!
Kar někdej tebi spletalo vence,
Ljubezni prave so bile sence,
Po njih ljubezni žíve ne sodi,
Zaupaj in znova srečen bodi!

«Zvestost se je med ljudmi izgubila
In v sédež si *pasje* srcé izvolila,»
Takó črnogléd je dejal modrák.
Oj, koliko moral mož pretrpeti,
Prej nego prevarjen, obupan o sveti
Izrek zapisal je takšen rezák!

Namesto zvestobe se rodilo
Na svét licemérstvo ostudno,
In da je ljudem se prikupilo,
Nikakor ni čudno:
Kurélek hinavstva nosěč na lici
Poštèn se vidiš svetá polovici,
In druga naj tebe prav spoznala,
Na stráni bi vedno ti prva stala.

Človeku hinavskemu ti naj dal
Zloglasni priimek bi rokovníka,
Primernega nisi naslóva izbral,
Nevredniku čast je to prevelíka.
Ogiblji se ga kakor modrasa,
Čegáver strup umorí brez spasa.

*

Pobožen je mož mi dejal: «posvetnjak!»
Zavrnil ga nisem, da se moti,
Saj dôkler na sveti žijemo, vsak
Korači po zmote posvêtne poti,
In ako brez števila na dan
Grešéva sléharni *močnih* bratov,
Kakó bi stal jaz pregrešnosti v bran,
Čutêč, da nisem *krepák* in *srčan*
In živih rajskih družabnik svatov!

*

Le žal, da brat pokazuje bistróst,
Ko prášek v očesi vidi brata,
Pomisliti nehče na svojo slabóst,
Naj sam bi jedva dihal iz blata.

*

Da Bog neusmiljen je kakor svét,
Da njega srcé tako nekrivično,
Prijetelji moji, resnično, resnično
Obsodi zdajci ga iti se grét
V žehtêče gladno peklensko žrélo,
Kdor majhno storil grešno je délo.

*

Gospodu, ki vidi v srcé in obisti,
Prijetni smo res le greha čisti;
A ko slabôtniki vendar grešimo,
Spokorniki zopet milost dobimo!

Nebesko solnce predira oblake,
Dobrotno obseva lepôte in spake.

Nebeska ljubezen prešinja stvarstvo
Ter božje milosti vseobséžne
Veséle so zdrave in duše betéžne;
Čestímo dobrote večne vladarstvo!

Kaj tebe in péš je k mêní privêdlo?
Kakó vskipévala krí nemirna,
Kakó se zibala ti glava preširna!
Z zlatníki med svétom si bahal,
Ošaben le kônjca jahal,
In milostno z bičem v pozdrav zamahal,
A ker prehitro si jahal,
Potratno z bogastvom bahal,
Izgubil zlató si, kônjca in sêdlo!

A jaz vsekdár sem oprezno, saj véš,
Hojéval v skornjih na kvéder in péš,
In če podplate sem stare prebil,
Nové je smólec mi zopét našil.

Takisto priščédil v gubáh mošnice
Za témne sem dní svetlé petíce!

*

Med svojimi tujec biti sosedi,
In rodom najbližnje si krví,
Neslástne hrane v okrušeni skledi
Dobivati malo vse žive dní,
V telesni in dušni gledati bedi
Odprti grób na svoje očí,
Učakati, da nam ljubljence redi
Nemíla usoda in čas jih hladí:
Prijatelj dragi, poslušaj in vedi,
Če takšno gorjé ti v prsih tlí,
To huje žgè nego isto «gorjé»,
Ki duh ga ne pozná ni srcé,
In ki je pevče mladóstno kaže
Ter sebi v zasméh nam ritmiški laže.

*

Ko pevče mehkužno metriški stoka,
Da «krvaví» srcé mu in «poka»,
Ozbilnost, sočutje zamán
Postavljata sméhu se v brán,
In zdrava človeška pamet joka.

*

·Odkod mladenič snoví jemal,
Da pesmi *dobre* bi nam «koyal»?
Zató naj toliko vsaj počaka,
Da brada pogánja, ne mišja dlaka;

A če se posreči mu pesem izvirna,
Vsak misli, da že je dosegel Preširna.

*

Dajajmo le *pravemu* pesniku čast,
Ki ima do srdec naših oblast!

*

Telesno je zdravje ti Bog dal in dušno,
Čul le si, kaj zove gorjé se krušno,
In — *salva venia!* — kaj trebušno,
A vendar nam v úho nerado slušno
Ščokóčeš o bóli domišljane rane,
Kar nam nikakor duše ne gane.
Zató osorno mi ne zabrénci,
Razgnévljen se ne repénči,
Ker v svoji vprašujem radovednosti,
Kaj vzrok tej pevski je nedoslednosti,
Da v svoji osládni gostobesednosti
Prepévaš nam pesmi brez vsake vrednosti?

Da v slast jo naša družčina čuje
In tvoja nam pesem srcé dviguje,
Kar *čutiš* pój in bodi krepák,
Ne kakor bledíčno deklétce mehák!

*

Mehkužen pesnik národ nam pridi:
Kdor hoče videti, lèhko vidi,
Kakó v Slovenih množé se dušíce,
Ki ljubijo kodre, mačke in ptíce,
In oplakujejo vele cvetlice,

Ki muham bólnice bi zidale,
Zdravnike, strežnike jim plačevale,
A sólze brata, globoke rane,
Trpljenje vse jih njegovo ne gane.

*

Pohvalim naj tebe, ki sam se ne hvališ,
Srcá ne bóžaš in ž njim se ne šališ.
Poštèn, plemenit si, četudi — grča:
Potrebniku vrežeš hleba: ná!
In vinskega ne odmičeš vrča,
Prijazno ga tóčiš mu do vrhá,
Desníce ne stiska zloba ti krča,
Ko pómoč naj vdovi, siroti se dá.
Resnice branitelj stojiš in si stal
Vsekdar v viharnem bóji nevstrašen,
A lic ne móči ti sólzna kaplja,
Srcá ognjeno gorjé ne raztaplja,
Po babje nisi preplašen,
Če krágulj piščè je kóklji pobral.
Globoko čutèč ne poznaš mehkužnosti,
Postrežen si brez vsakeršne sužnosti,
Srcé ti sodi, ko nánj se oziraš
Ter dvigaš brata in pot mu odpiraš!

*

Otroci po hosti čmrlje nabirali,
V panjíče smo jih od deščíc zapirali,
Brezúmnike nas je up naudajal,
Da méd nam bode grla oslajal.

A ker smo jetniške brez hrane zaprli
Ter niso mogli do cvétne paše,
Po vódi je splavalo upanje naše,
Brenčèč so tožno skoro pomrli.

*

Kar v luži kálni se plódi, valí,
Naj žaba je ali gadna krastača,
Najrajše v svoji brózgi živí,
Najdrznejše v nji kozélce prevrača.
Zatorej čemú perótnici žabi?
V veselje krákov jí dvójica rabi.

*

Skorjanec, metulj se učita
V prirode matere šóli,
Poúka ne zabita nje nikóli,
Vesela po njem živita.
Skorjancu pod nébom ni treba veleti:
Žvrgóli!
Metulju na róžinem cveti:
Frólí!

Skorjanec iz svoje volje prepéva
Metulj od cveta na cvet frfoléva.
Takisto vrši poziv ti svoj,
A družega, brate predragi moj,
Nikdár si ne vóli:
Podobe ustvarjaj, slikár,
Koptt se drži, čevljár,
In pôtlér skrilják pred tábo dôli!

*

Neúmnik drézat modráka ne hôdi,
In z bikom drzno se tôle ne bôdi,
Igraje natakne ga na róge,
In slábo, ako mu pride pod nóge!

*

Vesel na človekoljubja oltar
Polôži kakeršen móžno dar,
Ko brata v bedo pehnila
Nezgode je trda sila.
Če v tvojih sovražnikov je bil zvézi,
Odpústi mu, dušek vzemi jézi,
In ako ga tudi ne poznaš,
Usmiljenje vendar lèhko imaš.
Ne rekaj počasno: kômu, zakaj,
Kakó je pomagati, kje in kdaj,
In — bi li mnogo dal ali malo.
Da s svojo dobroto nebó
Skopári sebično takó:
Nikdár bi nam solnce ne posijalo!

*

Čemú naj žena vreče mi krpa?
Žanjíca krhála za nas ni srpa,
Naj kmétujem še desetkrat bólje
In setev mi dobro žetev obéta,
Počivajo srp in cepec in réta,
Ker toča požanje, omlati pólje.
A tebi prijatelj — grom in stréla —
Priroda bi skoro še moko mléla,

Ne, pékla celó pogače slastne
In silila ti zalóžaje mastne,
Četudi po zimi dremlješ in spiš,
Zatégel po leti v senci ležiš!

Ležíšče sebi po svoji želji
In udov svojih méri postélji,
A sósed iztézaj se ali krči,
Premétaj po vzglavji, v znóžje trči,
Pokojno spavaj, nemirno smrči:
Naj tudi župániš v svojem sêli,
Kakó ležati ljudem ne vêli,
In stokrat prijazno kôga mi úči,
Po svoje le se iztéza in kljúči.

Ženstvo me prehúdo še ni tožilo,
Da moje peró bi ga slavilo,
In kakor sedàj mu vencev ne splétam,
V bodóče tudi jih ne obétam.

Miníl že davno romantike čas,
Ko žensko je vitez služil železni,
V sedanji dôbi golcímo trezni:
Žené, póluangelj vsaka vas,
In pol je — bitje peklenško,
A le «kar večno je žensko,
Dvigúje nas!»

Spoštljivo *tebi* sámi se klanjam,
In tvoje dobrote hvalo oznanjam:
Blažil je tvoj duh mène v mladósti,
Povzdiga zdaj me v dnevih bridkósti,
Vse izpolnjujejo se mi željé,
Da *ti* vsaj umévaš moje srcé!

*

Ob cesti v mrazi, vročini stojiš,
Hripáve órgljice tožen vrtiš
Ljudem ogóljen skrilják moliš.
Oblečen mènj si, nego razgaljen,
Ozmerjan pogostoma, níkdar pohvaljen,
A vse volján, siromak, trpiš,
Da kakšen novec si uloviš,
Obitelj, sebe za silo rediš.
Resnično, živót je tebi težák,
Po stráni gleda te človek vsak,
In često pomáljaš zamán skrilják.

Nebó potéši,

Nebó te réši,

V najboljših dnevih je hleb tvoj grenák,
In s polnim klobukom si le — siromak!

*

Življenje ubogo tebi je zvrha,
A vendar tvoje reméselstvo krha
Očitih in skritih zavist nasprotnikov,
Ki bròj preseza ti dobrohotnikov.

*

Poziva ne najdeš na širem svéti,
Da ne bi režála vánj zavist,
Na tlà želí človeka podréti,
Namen mu bódi angeljski čist.
Ne zgolj v blestéče imetje graščáka,
Svoj pôgled upira še v skledo prosjáka.

*

Od suhega trsa grozdja ne hôti,
In posušenemu se ne togôti!

*

«Dovôlj sem sklanjal ‚raka‘ in ‚ribo‘! —
Pisava tega, brate, ne kaže,
Nevednosti mnogo še vidim hibo,
Če temnoglédost moja ne laže,
In jezikoslovne ostrósti šibo
Oholost zasluži tvoje baže!

*

Razvil si pred nami svoj pergamen:
Pogledite, kakšen je mož učen!
Poslušal si dolgo šól učenjake,
A «lumen mundi» še vendar nisi,
Kar vsiplješ jih v déžel, brez cene vsake
Vsi mnogi tvoji so spisi.
Osladnih knjig za kónjski nam tôvor
V nesmrtnosti snù spleteniči,
Oholih senèc nikdár ti ne diči
Književniške slave dehtéči lôvor.
Pisárski urôjen tebi ni duh,
Ubog je, dolgočasen in suh.

Umételjnikov star ali mlad,
Kdor nima, ničesar ne more dajati,
Le genij mislij božanstvenih sad
Podarja v jezika posodi zlati.

✽

Bogú z desníco kadilo zažigaš,
Hudiču v pozdráv z levíco migaš,
Obéma ustrezati, ljubec, ne gré,
Vsak njiju *sdse* terja srcé.

✽

Poete prve grške, rimljanske,
Takisto poznam velikane slovanske,
Angleške, francoske, laške in španske,
In zvezde blestéče germanske;
Umévati jih sem dôkaj se trudil,
Njih spisom nesmrtnim se čudom čudil;
Kadár naj pokažem svétu muzo,
Stidèč se ne počépam v koruzo,
In resnim ljudem, ki strogo sodijo.
«Zvenéči» gránesi moji godijo,
A pevcev največjih svetla slava
Jednako zarji se razbegava,
In duša kipi mi veselo-nemirna
Ter neizrecna objema jo tožnost,
Vso pesniško svojo čutim ubožnost,
Ko bukvice premišljam drobné,
Skrovišče dušne mane sladké:
Nesmrtno delo mojstra *Preširna*.

✽

Dovólj je Preširen sam se proslavil,
Najlepši sam spomeník si postavil,
Zató ga ménj z besedo čestímo,
A toli bolj pri njem se učímo:
Da prava ljubezen domovinska
Ni samoljubiva, ni svetohlinska,
Naróda sreča nje svetli je vzór
In v sámi sebi imá svoj izvór.

*

Da bratski-drúžno bi se gostili
Samí ste láskavo njega vabili,
In ko je srčno-vesel prišél,
Ne vidi stola, kamor bi sél;
Srdít pokríválo na glavo je děl,
Drugám so koraki se mu obrnili,
In vi samí ste jeli in pili.

*

Povablencem sédežev odločíte,
Potem jih tekár v gostí vabíte,
In ako možjé so značajni med njimi,
Recíte ljubó jim: «Bog vas vsprími!»

*

Že ostaréla je pesem o zlogi,
Bog hôtel, da v našem žije krogi!
Oholo poštenih ljudij ne preziraj,
Prijazno k sebi jim duri odpiraj,
Značajen po svoje se kaži vsak,
Kdorkoli resničen je narodnjak.

*

Zlovoljnost naglo vskipí in jeza,
In zloben prijatelj prijatelja dreza.
A kjer ljubezen v rojakih umira,
Očinske slave se hram podira.

Zató ne črtimo se, bratje, nikari,
Neslavni in slavni, mladi in stari
«Svetó služimo očini sveti,»
Če združeni sejemo, bode kàj žeti.

Podpiraj, sreča, strastí slabósti,
In brž ti ukaže: nad mirno vodíco
Polóži stopinjam v spešílo brvíco,
Potegni čez vzburjeni ócean mósti,
Razmèkni goré,
Ugladi stezé,
Če hitro na mesto željá ne dospém,
Od silnega kopernenja umrém!

In ako zmoter doseгла svoj,
Nikoli bi strast si ne rekla: stoj!
Vihrálka nasíččenja ne pozná,
Naj slugi nebó in zémeljo imá.

Družíca vérna je strast človeku:
Pristopi v njegovega rojstva dan,

In spremlja ga, dôkler v grôb zakopan
Ne spava zmučen po zemskem teku.

*

A kàdar jezôve strast predere,
Oglasi nezgode se «miserere».

*

Ljubezen je do resnice svete
Zvabila mène v slovenske poete,
Ne hrepenenje po nični slavi,
Ki drevi umrè, porojena davi.
Besede moje, ki sem jih sejál,
Da v srcih blagih pognale bi kál,
Da v ljudstvu se našem prosveta širi
In minejo zlò budéči prepiri:
Ta želja mene zvestó povsodi
Po trnjevi pesniški stèzi vodi.
Če že sem dosegel kàj, ne vém,
Če nič, obupati vendar ne smém,
A genij ti prijaznivi moj,
Dobrotno vselej mi v pómoč stoj,
Kadàr sikajoč krog mene se zvija
Podlôsti sovražna zmija!

*

«Ubožec, kômur domá je žedéti,
Ljudij in življenja ne pozná.»
,A kdor je mnogo hodil po svéti,
Domóv se vrne lehkò — brez srcá!«

*

Epilog.

Če je katera «ivérij» téh
Trdó priletéla kômu v líce,
Zatêri zlovoljnost, pokaži sméh,
In rêci: saj niso jekléne pušice!
Ne grešnik, zopern je mêní le gréh,
Protivnik očite sem krivíce.
In da so trováne pušice sáme,
Saj mnoga njih méri tudi — náme!

VI.

Gazele.

I.

Bridka mēni žalost se budí — golobče drago!
Tožen gledam v mile ti oči — golobče drago!
Glas mi srčni tajnostno šepéče,
Da s tebój vsa sreča odbeží — golobče drago!
Ko odideš, beden spet živím.
Saj brez tebe záme sreče ní — golobče drago!
Bodisi, ne kaže se mehkó,
Naj srcé mi tudi krvaví — golobče drago!
Vérno sva se lepih mnogo lét
In gorkó ljubila jaz in tí — golobče drago!
Torej upam, najina zvestóst
Nerazrušno trdna obstojí — golobče drago!
Nádeja mi tá je zvezde luč,
Rádostno v bodočnost se svetlí — golobče drago!
Zdaj odhajaš, ali pride hip,
Da presrečno spet srcé kipí — golobče drago!
In potem nobēna svetna moč
Náma srdec ne razpné vezí — golobče drago!

Lep zlát na rôki prstan jaz imam — prsrčno
dete!

Za vse bogastvo ga svetá ne dam — prsrčno
dete!

Tvoj dar z veseljem srčnim ogledujem,
Ko čestokrat sedévam tih in sam — prsrčno
dete!

Ljubezni tvoje znamenje svetó
Ponêsem s sábo v mirni smrtni hram — prsrčno
dete!

A prej še, nego vgasne žitja luč,
S tebój ga menjam pri oltarji, znam — prsrčno
dete!

Kadár na tvojo mislim jaz zvestóst,
V brezkônečni radósti trepetam — prsrčno dete!
Skrbèn gradím prijazen tebi dóm,
Ženíco pôtlej zvésto vánj peljam — prsrčno dete!
Takrát se umirí tvoj Ahasver,
Ki zdaj ne vé hoditi kod ni kam — prsrčno
dete!

Ko njo spoznal sem, dèkle mi dragó — oj, moč
ljubezni!

Dejalo nekaj v srci je krepkó: — oj, moč ljubezni!
Mladóstni tebi sèn se je vtelésil,

Njo ljubi, nji zaupaj ti zvestó — oj, moč ljubezni!
Čarôbni glas, ne zabim te nikdár,

Ti vzbudil si v življenje me novó — oj, moč
ljubezni!

Lev nevkročèn sedaj sem vam mirán,
Pohleven, kakor jagnje je mladó — oj, moč lju-
bezni!

Kar hvali dóbrih mojih svojstev svét,
Vzgojila jih je ljubica samó — oj, moč ljubezni!

Deklét in žén in móž prijatelj sem,
A nji le strežem slušajóč skrbnó — oj, moč lju-
bezni!

Če prejmem hvalo nje cvetóčih ust,
Kaj mēni je zlatnána in srebró — oj, moč lju-
bezni!

Bogát sem, srečen, zadovoljen sem,
Odkar objemljem vitko nje teló — oj, moč lju-
bezni!

Iz srčne globočine le želim,
Da srečo to ohráni mi nebó — oj, moč ljubezni!

Oj, pridi ura, dolgo zaželêna — sladka misel!
 Da srčno me objameš draga žêna — sladka misel!
 Srcé mi pravi, da jedino tí
 V tolažbo, v srečo mojo si rojêna — sladka misel!
 Udanosti možá si vredna tí,
 In moja bode tebi posvečêna — sladka misel!
 Ljubezni roža mojega srcá
 V lepôti vsi je záte razcvetêna — sladka misel!
 Zvestó jo vzgajam, da bi je nikdár
 Ne zamorila kvarna moč nobêna — sladka misel!
 In da, ko rôko tebi kdàj podám,
 Kipí od slásti duša ti vznesêna — sladka misel!

Pôkoj mēni je srcé dobilo — dēkle moje!
 Druži s tvojim jedno je vezilo — dēkle moje!
 V nôči taval sem in izgubljen,
 Zdaj je *solnce* moje zasvetilo — dēkle moje!
 Samega se skoro ne poznam,
 Kar se náme ti oziraš milo — dēkle moje!
 Dvojbe, klavernost, obup duhá,
 Vse se je ljubezni umeknilo — dēkle moje!
 Kakor zemlja v pómladi cvetni
 Srečno je srcé se prestvarilo — dēkle moje!
 Žal, da znano prej biló že ni
 Čárobno ljubezni mu zdravilo — dēkle moje!
 Prejšnji čas, ko še v ljudi in svét
 Sládko véro je srcé gojilo — dēkle moje!
 Vendar tudi zdaj vse žíve dní
 Véрно bode tebi le služilo — dēkle moje!
 Tvoj udani sem z veseljem rób,
 Pôgled tvoj najslajše je plačilo — dēkle moje!

Tajnostij se tvojih ne bojím — bodočnost!
 Neizrecno se te veselím — bodočnost!
 Ti izpolniš sládke upe moje,
 Ki jih v srci rádosten redím — bodočnost!
 Dolgo sem se trudil in trpèl,
 Daj mi zdaj, po čemer hrepením — bodočnost!
 Ne po zlátu, srébru in čestì,
 Le po srci, roki nje hlepím — bodočnost!
 Z vsem bogastvom, z bliščem vsem svetá,
 Srečen jaz brez nje ne bil bi ž njím — bodočnost!

My spring is gone, my spring is gone,
 Does it return? — O never!
 Keep peace, my heart, keep peace, my heart,
 Though it is lost for ever.

Življenja solnce se mi je stemilo — mólči, tožba!
 Le kratko jasno mēni je svetilo — mólči, tožba!
 Pomrle v duši nádeje cvetné,
 Kar je v mladósti dnéh se jih rodilo — mólči,
 tožba!

Srcé, objemajoče vse ljudi,
 Globoko ranjeno je otrpnilo — mólči, tožba!
 Prejemal često za ljubezen srd
 Od pódlosti hinavske sem v plačilo — mólči,
 tožba!

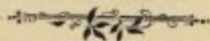
A vendar, togam vsem navzlic dozdej
 Ostalo jedno mi je tolažilo — mólči, tožba!
 Ti, blaga muza, tvoj nebeski dar,
 Iskrena pesem mēni je krepilo — mólči, tožba!
 Zlajšuje petje mi duhá bridkóst,
 Bolestim njega čarno je zdravilo — mólči, tožba!
 Ostávi me, sovraži mene svét,
 Jaz pojem, dôkler bode srce bilo — mólči, tožba!
 In zadnji ko napoči dan, možá
 Značajnega naj vsprejme zēmlje krilo — mólči,
 tožba!

8.

Ein Löwe bin ich, trotzig, kühn,
 Gefesselt freilich, das ist wahr,
 Jedoch, wenn auch die Fessel klirrt,
 Ein stolzer Löwe immerdar.

Če kdaj hčeš biti svetu čestitak — prijatelj moj!
 Povsodi, vsêkdar živi poštenjak — prijatelj moj!
 Govôri zmerno in ozri se v daljo
 Prej, nego važen kam storiš korak — prijatelj moj!
 Srcé imej dobrotno do človeštva,
 A nêkdar se ne kaži premehak — prijatelj moj!
 Odkritosrčnemu v svetišče duše
 Naj licemérec ti ne gleda vsak — prijatelj moj!
 Ko náte stréle padajo nezgode,
 Ne drgotáj, ostani mi krepak — prijatelj moj!
 Spominjaj se, da solnčna luč prisveti,
 Kadár vihar ni skrije se oblak — prijatelj moj!
 Ognjen žrtvúj se za visoke zmotre,
 Živòt za lôvor srčni dá junak — prijatelj moj!
 Kar slavni móž povestnica nam kaže,
 Nijednemu poklic ni bil legak — prijatelj moj!
 In starih nauk modrijanov slôve,
 Da pôkoj le po borbi je sladak — prijatelj moj!

VII.

Distihi.

I.

V i Radamanti ostrí v književnosti naše kra-
ljevstvi,
Vam se je dala oblást, pisati žitje in smrt:
Gledite, klanjam se vam, v ponižnosti svoji se
klanjam,
Mílostno moje pri vas pesmi so našle sodbó.
Ipak odkrito povém, preláskava sodba je méni,
Ako me tudi zavést ní še težila nikdár.
Vse, kar zapisal sem kdáj, kar nášlo odmev je v
Slovenih,
Kar se hvalilo je kdáj, kar je ugajalo vam:
V srci vzbudila je vse brezkônečna, večna ljubezen,
Ki za človeštvo skrbljiv véрно vsekdár jo gojím.
Toda pohvali navzlic, učeni možjé, spoštovani,
Vendar le tožen sem jaz, rádot mi čustvo kalí:
Kaj še dosegel dosléj sem s pesmimi svojega srca?
Ali sem svetu odvzel brême žuleče težáv?
Ali otrnil že kdáj sem vdovi, siroti, prosjaku
Grênke uboštva solzé, v prsi veselje jim vlil?

Ali pomiril razpór, ki vnel se v deželi je naši?
Ali dušévno temò v dan izpreminjal svetál?
Tiho! dosegel dozdej teh vzvišenih zmotrov še
nisem,

Niti ne upam, da jih mogel doseči bi kdáj,
Toda, ker vsadil mi Bog je rožo v srcé poezije,
Bode cvetela mi v njem, dôkler utriplje srcé.
Trude popláti mi vspeh, brezplodno mi delo ostáni,
Kakor se koli zgodí, služim Apolonu zvest.

2.

Kàdar prebiram povest predrage dežeले slovenske,
Žalost mi tare srcé, polnijo sòlze očí,
Malo ne listov mi vsak pričuje o vednem tlačanstvu,
Jarem je nosil očák, jarem podédoval vnuk.

Kruta usoda si nam, na veke smo menda prekleti,
Vedno je tujec gospod, zmeraj Slovenec mu rób!

Ali še hujši je greh sinòv v domovini rojènih,
Gêslo je njim le prepír, rádot nasledek njegov.

Bratje predragi, da vas prešínila prošnja bi moja,
In da spoznate mi vi vzvišeni sebi pozív:

Čuti bi več ne biló razpórov noséčih nam kvaro,
Brate objela bi vse zláte jedinosti véz.

Dvignil bi kvišku se ród in dušna temòta zbežala,
Daleč po svetu o nas čul bi pohvale se glas.

Zdrúžimo torej se vsi, v zavezo roké si podajmo,
Da izobrazimo ród bodi nam svéta dolžnòst.

Čas neprestano hití, človeško življenje je kratko,
Torej porablajmo dan v svojega srečo rodú.

Često zavaja me pot na tiho domače grobišče,
 Križ se do križa blestí, marmor, železo in les:
 Tukaj leži bogatín, nečutljiv v življenji kot angelj,
 Ki na ponosni mu grób joče železne solzé;
 Tamkaj počiva prosják, od gladi umrl je na cesti,
 Ali sedaj sta obá jedne begóčnosti plén.
 Dókaj po gróbih lepót, ponižnih in tudi preširnih,
 Srdec preblazih dovòlj, mnogo lokavih trohni.
 Tukaj dobila je mir razburjena duša blazníka,
 Tamkaj si našel mejník mislij visokih je um.
 Mirno mi spavajte vsi! Izbrisana vaša grehóta
 Upam, je, vašo krepóst večni plačuje sodník.
 Srečni ste, mrtveci vi, pokója ste palmo prejeli,
 Méni še bójni vihar vedno bučí na uhó.

Lepa že vrsta je lét miníla od mojega rojstva,
 Malo veselih sem dníj, tožnih učakal nebrój.
 Kar se spominjati vém, nesreča me vedno je tepla,
 Toda ponosni moj duh čvrst je ostal in krepák.
 Majhen sem, ali na dan po svoji sem dvignil se
 móči,
 Blagi moj genij mi bil vsèkdar je zvest kažipót.
 Hodil sem v šolo k možém, Slovenije prvim mo-
 drákom,
 Tamkaj nauke prejel, zákon do smrti mi svét.

Kaj je blagóst in krepóst in kaj je umételnost
prava,
Svoje učí me srcé, svoj razodeva mi duh.
Dobro življenje poznam: v vesoljnosti gledam
jedinost,
V slikah jedinosti vseh vidim vesoljnosti znak.
Čutil blažilno sem moč ljubezni srcé dvigujoče,
Bridko-veseli spomin nánjo me v togi krepčá.
Mnogi prijatelji že stiskali so méni desníco,
Jedne odvédla je smrt, druge razkrópil mi čas,
Vérnih le skromen je brój, in teh se mi duša oklepa,
Njih me izpremi zvestóst, kakor se nádejem, v
grób.
Kar sem prečutil, užil, prepevam iz srčne globine;
Ali sem vreden sobrát v drúščini délavnih móž?
Pesnika zove me svét in blede zavist me sovraži,
Toda ko spasi me smrt plitev dobím nekrolog.
Da slavohlepje srcé mi vžigalo je hrepeneče,
Davno stopinje bi že svojih ustavil bil nóg;
Vendar, ker čustvo gojím ljubezni do vsega člo-
veštva,
Svojo žrtvujem krepóst njemu do zadnjega dné.

5.

Toliko že sem prebíl v življenji bridkósti, nezgode,
Ali obupal bi zdaj, ko mi nizdolu gre pot?
Kvišku se dvigni, moj duh, iznêbi se toge moreče,
V dnevih bodočih, srcé, níkdar se več ne milúj!

Polna je kupa grenkôt odmerjena vsemu človeštvu,
 Ako nesrečen trpím, nisem nesrečnik jedín.
 Dôli na jugu zvenčí orožje trpečih Slovanov,
 Radi trinoštva bi spón drági opróstiti dom.
 Koliko plaka rodíc in bratov in séster ljubečih,
 Mnogim otrokom ubit oče je, žéni sopróg.
 Mnoga obupna vijé za žénihom rôke nevesta,
 Zadnji še čuti njegôv vroči na ustnah poljub.
 Vdovo mi tamkaj poglej, obkroža jo deca plačóča,
 Smrti hranitelj je plén, béden ostavil je ród.
 Dete najmlajše sloní ob nádriji vžaljeni majki,
 Srečno-nesrečni otrók, svoje usode ne véš!
 Vidiš palačo mi tu, kakó se dviguje preširno,
 Zidal lastníku jo trud njega je služnih ljudij.
 Dosti — kjerkoli želim, nesrečo opazim, sebičnost,
 Torej umòlkni tožbâ mehki, nemoški mi glas,
 Mož je le srčni trpín; mehkoba se pristoja ženski.
 Plamen očisti srcé, móžu nezgoda značaj.

6.

Sanje ljubezni sladké, duhá ste mi zopet objele,
 Vaših je čarov oblást méni prevzela srcé,
 V prsih mi bédno drhtí, izkušenj je trpkih užilo
 Mnogo v življenji dozđaj, torej želí si mirú.
 Ljubil sem krásno deklè, in mene deklè je ljubilo,
 Kakor pomládi je sneg nje mi skopnéla zvestóst.
 Kaj mi pomogla bolest, pomogli kaj méni so vzdihi?
 Drug je nezvesto prevzel, srečen veséli se ž njo!

Zopet deklè sem spoznal s prijaznim nasmehom
na lici,

Moje dobila srcé v svojo na hip je oblást.
Kàdar jo vidim, srcé brezkhônečna rádost prešinja,
Kakor zamaknenec jaz v mile ji gledam oči.
S sladkim me petjem ljubó omamlja dražestna Sirena,
Scile, Karibde boji slaba se moja modróst.
Svétuj mi človek, kakó ubranim se čarom opasnim?
Mnogo izkušenj imam, zdaj si pomoči ne vém.
Krásno deklétce, pověj, odkrito mi, prosim, povédi,
Kaj ti namerjaš z menój, vedno se mi laskajóč?
Ako bi ljubil še jaz zaúpljivo kakor sem nékdaj,
Mojega plamen srcá gôrel za té bi vsekdár.
Rože bi sipal na pót, ki hodi po nji ti nožica,
S plaščem bi svojim te kril, če bi razgrajal vihár!
Vsaki življenja bi hip rojéval ti srčno veselje
In o radósti bi jaz tvoji bil srečen, vesel.
Torej odkrij mi srcé! Če rada, oklèni se mene,
Blažja v prihodnje mi tí bodi od prejšnjih družíc!

7.

Drágo, prisrčno deklè, kakó naj bi vrnil zadosti
Tvojo dobroto za mé, tvoje ljubezni blagóst?
Zláta dušica, kakó oznanil bi slast in veselje,
Kakeršno čuti srcé, kar sem te zopet našél?
Dolgo sem čakal te zvést, hrepénel sem dolgo
po tebi,
Svétli napočil je dan, trdni poplatil moj up.

Moje na tvojem srcé, kakó mi viharno je bílo,
 Najina ustna poljub strnil ljubezni je vroč.
 Rádosti sólze sladké rosle so najina lica,
 Kraj pozabila in čas tiho sva srečna obá.
 Blažene mile očí, blesteči mi zvezdi življenja,
 Blažena ustna cvetná, sladkih poljubov izvòr,
 Blažene bele roké za svoje objetje iskreno,
 Blaženo, dete lepó, tvoje ljubeče srcé.
 Vlada meglena jesén, cvetovom jemljóča življenje,
 Pevcev krilatih je zbòr zadnjo že pesem odpel;
 Kaj mi je petje in cvet, vse vzbuja le kratko
 veselje,
 Méni zdaj v srečno srcé svéti ljubezni pomlád.
 Dèkle, ostani zvestó v dobroti mi svojega srca,
 Druge od sreče le-té pòtler si jaz ne želim.

8.

Nesrečen popotník sem jaz brez domá,
 A ti si nebeska podoba mirú.

Sam siromák in bolan, na trdo priklenen ležíšče,
 Tožen spoznal sem tekár níčno prijaznost svetá.
 Tare nadlógá teló in muke vznemirjajo dušo,
 Žalost imá in obup v nádriji mračnem svoj
 dom.
 Kjé si prijateljev ròj, tovarišev v dnéh mi veselih?
 Ròsno vas moje okó išče, beguni, zastonj.
 Ali bojite se res trpečega videti Joba?
 Prazna strahóta, ljudjé, svojih ne kazal bi rân.

Hitro zabili ste me, ni čudo, v vrtinci življenja,
Zvést sem ohranil spomín v svoji nezgodi vam jaz.
Létko pogrešam sedâj, ne bodem težkó vas v
prijodnje,
Čujte, kar glásno povem: srečen sem, bédi
navzlic.

Bog namestílo mi dal stotero za vašo mrzlôto,
In je ljubezen poslâl, da mi zljájuje bolest.
Kar jih najblázjih imá deklíčev deželâ slovenska,
Krona med njimi skrbí v svoji dobroti za mé.
Mila beseda je nje tešílô užaljeni duši,
V prséh z močjó prebujên dviga življenja se up.
Néktar zdravila se zdé po njeni mi rokí dajana,
Zópernost vso in grenkóst jêmlje jim sladki
pogléd.

Rahlo z ročíco mehkó preklada mi vroče blázine,
Dáje hladilnih krepíl, čelâ otira mi pót,
Malone vedno bedí pozorno v obližji bolníku,
Pazi na dihe skrbná, ako utrujen zaspim.
Kâdar očí se odpró po kratkem užitem počítku,
Rádosten čutím vzbujên stréžnice vérne poljub.
Kar izumévati vé skrblijo ljubéča si ženska,
Draga je zdrúžila vse mojemu zdravju v pospéh.
Ljubíl sem déklico prej, ko ni mi rešila življenja,
Zdaj je ljubezen dolžnóst, svéta, prijetna dolžnóst.
Moje hvaležno srcé zatorej mi služi rešníci,
Ona otéla je duh, ona je mêni teló!

VIII.

Sestri svoji.

Predraga sestra, vérna mi družica,
Srcé ti blágoslov izreka svoj,
Vedrilo duši tvoja govorica,
Svetloba je ljubéči pôgled tvoj:
Ti angelj mēni v sòlni si dolini,
Veselje moje vse in up jedini.

Nesrečni smo, kar nas po zemlji hódi,
Izkuša to bolestno smrtnik vsak,
Igrača tudi mídva sva usódi
In bój z življenjem nama ni legak;
Preganja naju že od rojstva sreča
Osorna, trda mačeha črteča.

Očeta nama smrt je vzela rano,
Za njim rodíco, brata zòrnih lét,
Stopila sva v življenje prej neznano,
Obema je srcé zapiral svét,
Ki láskavo ljudem se pridružuje,
Katerih čast in ž njo bogastvo sluje.

Izkušnja trpka ni srcá vklonila,
Njegovih izpodjedla ne močij,
In vse, karkoli bodeva prežila
Do konca svojega življenja dnij,
Vso tožnost in bridkósti in težave
Prenaša zláhka moč ljubezni prave.

Utrujeni mi duh si okrepila
Med svetom že iskál je in mirú,
Srcé iskálo ranam si zdravila,
Da se očisti svetnega strupú,
A jedna tvoja sésterska beséda,
In zdajci vsa pozabljena je béda.

Kakó te ljubim, sestra mila moja,
Ti sama jasniš tèmni moj obraz!
Pri tebi veje blagi dih pokoja,
Drugjé nikóder ga ne čutim jaz.
Presrečen sem, če v svoji záme vstrajno
Zvestobi ti stojiš mi neomajno!

Storiš to, vém, in Bog obilo plati
Vso nesebično séstersko blagóst,
V bodoče znova treba srčno stati,
Nosíti bolečine in radóst;
A jaz po tvoji dvigován ljubezni
Igraje sreči se upiram jezni.

Siróti.

Prijetno ogreva mojega, vém,
Srcá prijaznega te gorkóta,
A jaz vesel, da ti služiti smém,
Zaščítnik sem tvoj, uboga siróta.

Siróta *uboga* — to je nečast!
Brezsrčni svét se óbnjo spotiče,
Ljudem je žízen malík in slast,
Trpljenje siróte, jok jih ne miče.

Resnično tvoj oče pôšten bil móž,
A stéžka živíl je mater in tebe,
Rojéval trnje mu trud, ne róž,
Ker ljubil poštenost je nad sebe.

Rešila bridkóstij njega smrt,
V zahvalo očina je dala mu — jámo,
In skoro za njim mrtvaški ti prt
Zakríl je mater, družíco sámó.

Po ôči je dédščina bister duh,
Roké so ti pridne dota rodíce,
A hleb grenak le služiš in suh,
Ki režejo ga skópe ženíce.

Da tebi oče je bil slepar,
Sedaj siroččine ti ne trpela,
Ne, srečna bi lèhko bila stvar,
Gospá češčena, ponosna živela.

A nič ne žali te vsa trpkóst,
Katere doslój ti bilo užiti,
Povzdigaj te up in duhá krepóst,
Če stiska imá še hujša priti.

Sočutno otrém jaz tvoje solzé,
Pri mēni zavetja išči v bēdi,
Ko dušo brídke rane ščemé,
Tešla v moji nahajaj besēdi.

Naj tudi nisem presrečen sam,
In moj dom rédko je kraj veselja,
Zvestó delim s tebój kar imam,
Ukaz mi je sléharna tvoja želja.

Zatorej zvédri tēmni obraz,
Nemirni duh se tebi vpokoji,
Pogledi, prišél pomladánji čas
V svetlósti, milobi k nam je svoji.

Poslál je ptic in cvètnih daróv
Na zémljo, blaženstva željno posiplje,
Človeštvu praznik je dóba cvetóv,
Pomlájeno vsako srcé utriplje.

Odpri srcé si na iztežaj,
Svetloba, mir se ti vánje naséli,
Naprej obračaj pôgled, nazaj
V minulost gledati si ne žéli!

Čudna izprememba.

Čudno res godí se z menój,
Ves sem nekako izpremenjen:
Človek nedavno vesel, iskren,
Žijem razprt zdaj sam s seboj.

Ljubil umételjnost prej, učenóst,
Knjige sem, liste prašne bral,
Temu slovó zdaj pôslu dal,
Nična zdí se mi knjige modróst.

Vínski prej dobrovoljni brát,
Bil z veseljáki sem veselják,
Naš je razložil se korák,
Zdaj samotár sem pust in osát.

Nékdaj rad ogledaval jaz
Déklic sem lepôto in žen,
Zdaj se nosim kakor lesén,
Zópern mi vsak je ženski obraz.

Sam in pogosto ostajam domá,
Bedo svojo premišlja moj duh,
Tožen slonévam, ném in gluh,
Sólza pekóča v očesi igra.

Tožnost íma v ljubezni izvòr,
Ki brez upa mi *zánjo* gori
In v trpéčem srci netí
Dan za dnevom hujši razpòr.

Znamenje ljubezni.

Da z menój si bolj prijazna,
Kakor z drugimi ljudmí;
Kádar kupa mi je prazna,
Da jo polniš sáma tí,
Znamenje še ní,
Da me ljubiš.

Rada sédaš poleg mene,
Šala tvoja smeh budí,
Skrb iz duše mi prežene,
Vendar vse, golobče tí,
Znamenje še ní,
Da me ljubiš.

Cvetja mi v spomin dajala,
Druge lépe si darí,
Blágo s tem srcé kazala,
Toda vse, verjemi tí,
Znamenje še ní,
Da me ljubiš.

Ali kàdar željne moje
Zró v nedolžne ti očí,
Berem v njih vse čustvo tvoje,
In ko me poljubljaš tí,
Čuti burna krí,
Da me ljubiš!

Svět pesniku.

Drevó tam v vrtu, glej, stojí
Ter širi kvišku veje prazne,
Dejal bi: tiho v snú želi
Toplôte, luči si prijazne.

Pomládni mu poljub gorák
Novó življenje v žile vliva,
Ko majnik pride, veselják,
Do cveta cvet drevó prekriva.

In ko si ptičev zbór krilát
Pripél je v vejah stanovanje,
Celó ti sam se mnogokrat
Topiš pod njimi v sládke sanje.

Pomlád, presvètla hči nebés,
Z drevesom čudo je storila,
A dôkaj večjih še čudés
Ljubezen že je dovršila.

Zató mi, pesnik, ne žaluj:

Temán moj duh, srcé je prazno —
Ljubezen te povêde, čuj,
V življenje cvétno in prijazno.

Drevésnih toli ni cvetóv,

Kot pesmij v pevčjem srci vstaja,
In bolj od ptičjih vseh glasóv
Njih vsaka dušo nam naslaja.

A zgolj ljubezen jih na dan

Pozivlje iz srcá globine;
Zaúči, pesnik, in srčan
Zaróti v bég duhá temine!

Zaúpljiv brž odpri srcé

Ljubezni v mirno stanovanje,
In pesmij večnih porodé
Veséle tvoje pevske sanje!

Mrtvemu detetu.

Med cvetjem v lučij srédi,
Moj otročiček blédi,
 Pokojen mrtvec spíš,
A vendar bled in mrtev,
In gróbu zgodnja žrtev,
 Na smeh se mi držíš.

Ljubila, sinek zlati,
Prisrčno te je mati,
 Kličé zaklád te svój;
Nje upe, vroče želje,
Bodóčih dnij veselje,
 Vse zagrebó s tebój!

A le zasúj, lopata,
Rodíce upom vrata
 Do lépih, svétlih dnij:
Dosegel ti si srečo,
To lajšaj ból ščemečo,
 Ustavljaj jok očij!

Ognil si se grehôti,
Prevaram in praznôti,
Hudobi vsi svetá,
Ki cvètne vrte kaže,
Hinavski srečo laže
Ter nas v globél pehá.

Stojèč pri tvojem odri
Spominjam se, kar modri
Pisali so možjé:
Presrečen, ki objame,
Otroka smrt ga vzame
Od matere dragél!

Zató mi sòlz nobena,
Iz toge porojena,
Pogléda ne kalí,
Saj tvoj nasmeh svedoči:
Lehkò svetá se loči,
Kdor se na svét rodi!

Lobánja.

Pred máno vrhu grôba ležiš,
Duhá nesmrtnega ti posóda,
Ozbiljne misli mi v duši budiš,
Ostanek Adamovega zaróda.

Kakóvo nosilo tebe teló,
In káko si nékdaj imé nosila,
Povedati ne umeje nikdó,
Posvétna je družba náte zabila.

Naj mármorjev spomeník ti stal,
Naj križ lesén je na hribci grôba,
Lehkò, da vihar ga razdejal,
Lehkò, da je zgrudila ga trohnôba.

O žitji se tvojem izgubil sled,
Na vsa vprašanja molcé se smeješ;
Po volji tebi je stvarstva red,
Naj sneg te krije, naj v solnci se greješ.

Posóda skrivnóstna, lèhko tí
Prepróstemu duhu si bila sédež,
Čast národu lèhko svoje dní,
Ko nosil te oblasten je védež.

Lèhko ti gospod svobode bil sin,
A lèhko tudi zatiranec sužen,
Zatrt ubožec, ohol bogatin,
Molčèč samotár, jezičnik družén.

Vse, kar ponujal ti čas in dajal,
In kakeršnokoli si čast iméla,
Vse čas je zopet odvzel kakor dal,
In sama bodeš skoro sprahnéla.

Bil davno že grób je tvoj kopan,
A kmalu vsprejme zemlja še mene,
Takrat se ozdravim vseh žgóčih ran
V naróčaji hladnem grude zelene.

Jetnikova tožba.

Krog mene ječe zid teman,
Življenja blišč mi je zastrt,
Obup družnik moj noč in dan,
Rešnico bi pozdravil smrt.

Kakóv sem vendar storil greh,
Da v bedi tej se pokorím?
Da sebi stid, ljudem zasmeh,
Žigósan in preklet živím?

«Trpi voljnó za greh storjen!»
Nedolžnik, ti si kazni próst?
Oj, često *greh* je oproščen,
In s trnjem plati se *krepóst*.

Iskál naj greha v vésti jaz,
Odgovora bi ne dobil,
Srcá mí ne pretresa mráz:
Mirán bi kupo smrtno pil.

A strog usódin je ukrep:
«Razpád počasen gledaj svoj,
Za sklêpom ti otrpni sklêp,
Po kaplji v srci kri zastoj!

Zaprl za tábo se je svét:
Drgôci v peklú bolečin,
Doklêr v tihotnem bégu lét
Na zemlji vgasne tvoj spomin!

Kar vroče nékdaj ljubil tí,
Odrgal tebi čas plenêč,
Pokôpal vse za žive dní:
Slepil duha je sên mamêč!»

Kaj tožim tebi, gluhi zid,
Nezgode moje trd svedok?
Odvzel s temó si méni vid,
Tožbám se roga tvoj obok.

«*Memento mori*» mi glasuó
Utrip oznanja mirnih žil:
Smiluj dobrotno se nebó,
Moréčih spasi mene sil!

Odlêti ječe mi zapah,
Zdrobite spóne se težké!
Pogóltni grób me — njega mah
Zagrni s truplom vse gorjé!

Moška čast.

Poredkoma se moja struna glasi,
Miruje v duši pevska vsa krepóst,
Ozbiljni so približali se časi,
Izginila mi zláta je mladóst.

Kar v prsih nádej sem gojil cvetóčih,
Najlepšim hitro je odpadel cvét,
Kar želj redil, srcé povzdigujóčih,
Izpolnil čas jih malo tekóm lét.

Minulost kaže mêní grôbe sáme,
Pokôpal vánje sem za upóm up,
In kaj ostalo je v tešilo záme?
Spomin ob vseh izgubah, bridki strup!

Hrepênel sem koristiti očini,
Iskreno ljubil vselej národ svoj,
Njegova sreča — zvezde luč v višini —
Oziral nánjo se je pôgled moj.

Mladóstno vnet vresničiti sem vzôre
Visoke želel svojega srcá,
Življenje mi zaviralo napôre,
Peruti mi zvezalo je duhá.

A duh moj, ôrlu drznemu scroden,
Ne kloni se, četudi je potrt,
Značaj ponosni vedno mu svoboden,
Prostóst je gêslo njemu ali — smrt!

Naj sreča níkdar ne obsije mene,
Da svojo bi prostó razvijal moč,
Tožbé ne pošljem mile v svét nobene,
Trpína me obsénci smrti noč!

Hudó je, kakor žívi ogenj peče,
Zatirati si voljo in željé,
A pôtok nam življenja v večnost teče,
Naj struge so široke, naj tesné.

Slab móž je res, ki straši ga usoda,
Ko sreča solnčni mu zastrè obraz:
S *solzami* se ne pribori svoboda,
S *srčnostjo* hočem k nji prispeti jaz.

Naj tudi nimam je nikjer zaslómbe,
In straši naj življenja me vihár,
Naj gledam sreče svoje katakómbe,
Moštvo se ne omáje mi níkdár.

Mirán v bodóčnost zrem in neoplašen,
Povzdigni ali tréšči me v propast,
V življenja vihri se borím nevstrašen,
Pròst ali sužen moško rešim čast!

T é b i !

I.

Ljubezen zvésto záte gojí,
Odkar je srcé te moje spoznalo,
In dôkler mi duša v prsih živí,
Pokorno bode le tebi ostalo.
Pogostoma že sem premišljaj v sêbi,
Kakó li kdáj bi zahvalil se têbi
Na tvoji dobroti in tvojih skrbéh
V veselja polnih in bridkih dnéh,
A bile zamán so moje misli:
Blesteča nečimernost ni ti v čisli,
In svila in biseri in zlató,
Ustregel bi *tebi* ž njimi težkó.
Dobrota nehče tvoja plačila,
Ti nesebično si mene ljubila
Od prvega tistega hipa sreče,
Ko sem na srcé te pritisnil trpeče,
Ti ljubiš takó me denašnji dan,
Naj duh mi jasen je, naj teman,

Saj nisi kakeršne druge so žêne,
Presrečna si osrečujóča méne,
In ker vso bedo mojo pozná,
Srcé ti preblago od slasti utriplje,
Ko roka mi čašo veselja podá
Ter cvetje na trnjevo stêzo posiplje.
Ti imaš nad tožnostjo mojo oblast,
Moj dobri si duh ti, vsa sreča in čast!

2.

Po vrtu sem hodil v misli vtopljen,
In mislil sem náte v némi sreči,
Brž venec od róž je bil spleten
In ti vsprejela pozdráv si dehteči,
Na ôkenci tvojem naj rože stojé,
Veséli se jih okó in srcé!
A kâdar zadnja poslanka véne
Ljubezni moje do tebe iskréne,
Užaljena tačas mi ne toži,
Da móž ljubezen jednaka je roži.
Ljubezen moja ni mēhka roža,
Ki danes jo vétrec pomladni boža,
A jutri vihar pribučí in žé
Sledú ni najti življenja njé!
Ljubezen moja ostane živa
In kakor skala neomahljiva:
Vsi sreči moji k pogrebu zvôni
Ter nádeja v lepše dneve mi tóni,

Razljučen tuli krog mene vihar,
Srcé mi ostaja trdno vsekdar:
Doklér sta zvezana duh in teló,
Ljubiti hčem *tebe*, le *tebe* samó!

Odpóved.

Preveč si méni ti že draga
In po pravici se bojim,
Da spet ljubezen me premaga
Ter zláto prôstost izgubim.

Golobče ljubeznivo, prosim,
Ne bodi srčno mi takó,
Dovólj gorjá že v prsih nosim,
A kaj bi še potem biló?

Lepôte silen čar je tvoje
In v duši biva ti dobróst;
A kdo li, reci, srce moje,
Za žensko pôrok je zvestóst?

Nekdáj svetló sijal je méni
Ljubezni srečne blagi maj,
Vsi upi bili razcvêteni —
Kaj to bi pravil tebi, kaj!

Takrát srdcé je ukrenilo,
Da se ljubezni ne udá,
In ako bi še kdaj vabilo
Najlepše lice je svetá.

Nerad bi trpel bolečine
In bil na srci spet bolan,
Če mi živôt brez sreče gine,
Izginja mênì zdaj mirán.

Zatorej prosim, ne upiraj
Očij nebésko lepih v mé,
Po drugih rajši se oziraj,
Ki v sreče nádejah živé.

Ni môči mênì še ljubiti,
Kot ljubil sem nekdanje dní,
Zató je bolje se ločiti:
Od tebe jaz, od mene tí!

Veselje in strah.

Vesel si puške in sabljice,
Veselje tebi konjček
In lično so izdelane grabljice,
In štirikolesni vozček.

In cvil-petelinec in dimničar,
Trobenta in boben pisan,
Miklavž oblečen škofovski in star,
In v knjižici svet narisan.

Iskréno svetca si dolgo čestil,
In pred »hudobcem« se tresel,
A vsega, po čémer slò si gojil,
Miklavž je tebi prinesel.

In za naméček je svetec dal
Tri jábolka tebi zláta,
Ki navlašč záte jih je izbral;
Res, to so darila bogáta!

A tudi — vendar zeló se ne bój! —
Pozabil brézovke ni pleténe,
Saj kàdar upóren je ljubček mój,
Trebé, da trmica se prežene.

Čuj, deček, takisto se godí,
Povém ti, med dorastenci námi:
Kjerkoli veselje daróve delí,
Takòj nam je strah za petámi!

Večérna molitev pesnikova.

Truden duh je moj,
Trudno mi srcé:
Nálog vzvišeni sem svoj
Zvést vršil do konca dné.
Da čvrstó požene kál,
Kar zaúpljiv sem sejál,
Oče in Gospod svetovom
S svojim hôti blagoslovom!
Ti premodri moj stvaritelj
In dobrotljivi hranitelj,
Čustva srca naj so moja zdrava,
Jasne misli gôji mêni glava,

In kar pravega v obéh živí,
Temu rast le blagoslávľaj Ty!
Ti resnice si izvôr,
Vzvišen, vse blagosti vzôr,
Božjih Tvojih svojstev naj odsvit
V delu mojem vsèkdar je očit!
Duša moja v Têbe upa,
V svét in slábe svoje ne krepósti:
Svét obetal mêní je sladkósti,
A dajal mi v zlatí čaši strupa,
In če roka Tvoja me ne vódi,
Noga se udira mi povsódi.
Stvarnik, svoje Ti srcé darujem,
Misel Têbi vsako posvečujem,
Mílostiv se náme Ti oziraj
In slabôtnika podpiraj!

Vsebina.

	Stran
I. Strunárjeva prošnja	5
Listi ljubezni 1 — 10	9 — 21
• II. Pod kostanjem 1 — 18	23 — 42
III. Usèhlo cvetje 1 — 26	45 — 70
IV. Kristáli 1 — 38	73 — 110
V. Ivéri	113 — 143
VI. Gazele 1 — 8	147 — 154
• VII. Distihi 1 — 8	157 — 164
VIII. Sestri svoji	167
Siróti	169
Čudna izprememba	171
Znamenje ljubezni	172
Svèt pesniku	174
Mrtvemu detetu	176
Lobánja	178
Jetnikova tožba	180
Moška čast	182
Têbi! 1 — 2	184
Odpóved	186
Veselje in strah	188
Večérna molitev pesnikova	189

